

PRITARTA
Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2023-09-25
sprendimu Nr. T-260
pakeitimas
Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2023-11-20
sprendimu Nr. T-306

PATVIRTINTA
Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės 2024-05-08
Protokolu Nr. VS-2

STRATEGIJOS KEITIMO INICIAVIMO PROJEKTAS
Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės 2026-04-23
Protokolu Nr. VS-02

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2023-2029 METŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

**Naujoji Akmenė
2023 m.**

TURINYS

ĮVADAS	3
1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS	6
1.1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA	6
1.2. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TERITORIJOS GYVENTOJŲ APIBRĖŽTIS	7
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ	8
2.1. POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ	8
2.2. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ	23
3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES...	24
4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANT STRATEGIJĄ EIGA	27
4.1. VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS	27
4.2. PAGRINDINIAI KONSULTAVIMOSI REZULTATAI	31
5. NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS	32
6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA	37
6.1. UŽ VEIKSMŲ, SKIRTŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJAI ĮGYVENDINTI, ATRANKĄ, STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMĄ IR STEBĖSENĄ ATSAKINGI NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTO VVG ORGANAI	37
6.2. VPS ĮGYVENDINIMO PROCEDŪRA	38
6.3. VPS STEBĖSENOS TVARKA IR ĮGYVENDINIMO ETAPAI	42
6.4. VPS PAKEITIMŲ INICIJAVIMO TVARKA	43
7. PRIEDAI	45

ĮVADAS

Naujosios Akmenės miesto vietos plėtros 2024 – 2029 m. strategiją (toliau – Strategija) parengė Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupė (toliau – MVVG). Naujosios Akmenės MVVG buvo įregistruota 2015 m. lapkričio 25 d. VVG steigėjai yra: Akmenės rajono verslininkų asociacija, Naujosios Akmenės miesto bendruomenė ir Akmenės rajono savivaldybė. Naujosios Akmenės MVVG nariai atstovauja Naujosios Akmenės miesto valdžios, vietos verslo ir nevyriausybinių sektoriaus organizacijų interesus.

Strategijos rengimo tikslas – įgyvendinant socialines, ekonomines bei socialinio verslo iniciatyvas, prisidėti prie:

1. Naujosios Akmenės MVVG teritorijos pažeidžiamų, ar mažiau galimybių turinčių asmenų atskirties problemų sprendimo;
2. socialinės atskirties mažinimo, ekonominio aktyvumo skatinimo bei socialinės integracijos didinimo, pasitelkiant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius;
3. visuomenės savisaugos kultūros formavimo, civilinės parengties įgūdžių, rengiantis ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms, pasitelkiant civilinės saugos visuomenės švietimą veiksmingai prevencijai, reagavimui ir greitam atsistatymui, atsižvelgiant į aktualius iššūkius, grėsmes ir pavojus.

Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės aukščiausias valdymo organas - visuotinis narių susirinkimas (žr. 1 lentelę). Vienasmenis valdymo organas - VVG pirmininkas. Kolegialus valdymo organas – valdyba (žr. 2 lentelę).

1 lentelė

Naujosios Akmenės MVVG nariai

Eil. Nr.	Naujosios Akmenės MVVG nariai	Įgaliotas atstovas atstovauti organizacijos interesus Naujosios Akmenės MVVG
1.	Akmenės rajono verslininkų Asociacija	Pirmininko įgaliotas asmuo Alis Valinčius
2.	Naujosios Akmenės miesto bendruomenė	Pirmininkė Sigutė Norvaišienė
3.	Akmenės rajono savivaldybė	Savivaldybės meras Vitalijus Mitrofanovas

Šaltinis: sudaryta pagal 2015-10-14 steigimo sutartį.

Naujosios Akmenės MVVG valdybą sudaro visų trijų: vietos valdžios, nevyriausybinių ir verslo sektorių atstovai. Siekiant išlaikyti pusiausvyrą ir vienodą interesų atstovavimą valdyboje visiems šiems sektoriams atstovauja po tris valdybos narius (žr. 2 lentelę).

Naujosios Akmenės MVVG valdybos nariai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama organizacija	Amžius
1.	Vaidas Beišinas	Asocijuotos verslo struktūros ir (ar) įmonės	Akmenės rajono verslininkų asociacija (VŠĮ "Tiesus kampas")	Asmenys nuo 41 m.
2.	Andreja Mikelskytė	Asocijuotos verslo struktūros ir (ar) įmonės	Akmenės rajono verslininkų asociacija (MB „Jaunieji vilkai ir MB „Mantura“)	Asmenys iki 29 m. (imtinai)
3.	Alis Valinčius	Asocijuotos verslo struktūros ir (ar) įmonės	Akmenės rajono verslininkų asociacija (UAB „Lorenta“)	Asmenys nuo 41 m.
4.	Jolanta Ada Januitienė	Bendruomeninės ir (ar) nevyriausybines organizacijos	Naujosios Akmenės miesto bendruomenė (VŠĮ Naujosios Akmenės sanatorija)	Asmenys nuo 41 m.
5.	Daiva Kvaukienė	Bendruomeninės ir (ar) nevyriausybines organizacijos	Naujosios Akmenės miesto bendruomenė	Asmenys nuo 41 m.
6.	Ramūnas Znutas	Bendruomeninės ir (ar) nevyriausybines organizacijos	Naujosios Akmenės miesto bendruomenė	Asmenys nuo 30 iki 40 m. (imtinai)
7.	Darius Janušauskas	Akmenės rajono savivaldybė	Akmenės rajono savivaldybė (UAB „Akmenės autobusų parkas“)	Asmenys nuo 41 m.
8.	Birutė Navickienė	Akmenės rajono savivaldybė	Akmenės rajono savivaldybė (Akmenės rajono savivaldybės administracija)	Asmenys nuo 41 m.
9.	Vida Raubienė	Akmenės rajono savivaldybė	Akmenės rajono savivaldybė (Akmenės rajono savivaldybės administracija)	Asmenys nuo 41 m.

Šaltinis: sudaryta pagal visuotinio narių susirinkimo protokolą Nr. VS-2, 2023-10-05 (žr. 10 priedą)

Vadovaujantis asociacijos įstatuose numatyta tvarka, valdybos narių sudėtis atitinka horizontalųjį vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo, ne diskriminacijos principą ir horizontalųjį jaunimo principą: valdybos nariai yra abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų; bent vienas valdybos narys yra jaunesnis nei 29 metai ir (arba) delegotas jaunimo reikalų tarybos. MVVG valdymo organo sudarymo principai užtikrina, kad MVVG vykdant savo veiklą, bus užkirsta bet kokia diskriminacija dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų pagrindų, bei bus atsižvelgta į jaunimo grupių situaciją bei poreikius, suteikiant įvairioms socialinėms grupėms vienodas galimybes dalyvauti rengiant ir įgyvendinant Strategiją.

Naujosios Akmenės miesto VVG 2023 – 2029 metų vietos plėtros strategija parengta atsižvelgiant į vietos valdžios, verslo ir nevyriausybinių sektoriaus (NVO) atstovų bei Naujosios Akmenės miesto

gyventojų išreikštus poreikius. Poreikiai grindžiami Naujosios Akmenės miesto gyventojų apklausos rezultatais ir pasiūlymais, kurie buvo išsakyti viešų konsultacijų, susitikimų metu.

Remiantis statistinių duomenų, strateginių dokumentų ir gyventojų poreikių tyrimo duomenimis, strategijoje išskelti du **tiksai**:

1. Mažinti socialinę atskirtį ir skatinti ekonominį aktyvumą Naujosios Akmenės mieste.

Tiksliui pasiekti išskelti du uždaviniai:

1.1. Didinti socialiai pažeidžiamų asmenų įtrauktį;

1.2. Skatinti ekonominį aktyvumą bei naujų verslų, įskaitant ir socialinį verslą, kūrimą ir plėtrą.

2. Stiprinti visuomenės civilinės parengties įgūdžius, rengiantis ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms Naujosios Akmenės mieste.

Tiksliui pasiekti išskeltas vienas uždavinys:

2.1. Ugdyti vietos gyventojų savisaugos kultūrą, pasitelkiant civilinės saugos visuomenės švietimą veiksmingai prevencijai, reagavimui ir greitam atsistatymui.

Vietos plėtros strategijoje numatytas tikslas atitinka 2021-2027 m. investicijų programos 4.7 uždavinio „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“, 4.9 uždavinio „Didinti socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“ ir 16.1.2. „Stiprinti vietos gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms“ nuostatas, kadangi Strategijos tikslu siekiama padidinti socialiai pažeidžiamų asmenų įtrauktį teikiant socialines paslaugas, organizuojant užimtumo veiklas, skatinant ekonominę aktyvumą per socialinę ir ekonominę integraciją, kuriant socialinius verslus Naujoje Akmenėje, ugdyti visuomenės civilinės parengties įgūdžius, rengiantis ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms, pasitelkiant civilinės saugos visuomenės švietimą veiksmingai prevencijai, reagavimui ir greitam atsistatymui, atsižvelgiant į aktualius iššūkius, grėsmes ir pavojus.

Strategija tiesiogiai prisideda prie Akmenės rajono savivaldybės 2023-2025 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2023 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. T-3 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės 2023-2025 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ II veiklos prioriteto „Veikli ir socialiai atsakinga savivalda“, 1 strateginio tikslo „Vystyti tvarią ir įtraukią socialinės atskirties mažinimo ir sveikatos apsaugos aplinką“, 2 Programos „Socialinės apsaugos plėtojimo, skurdo bei socialinės atskirties mažinimo ir sveikatos programa“ tikslo „Įgyvendinti Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais numatytą socialinę ir sveikatos politiką, mažinti socialinę atskirtį rajone“ 02.01.02 priemonės „Organizuoti ir teikti socialines paslaugas, gerinti neįgaliųjų socialinę integraciją“ įgyvendinimo.

Strategija tiesiogiai prisideda prie Akmenės rajono savivaldybės Akmenės rajono savivaldybės strateginio 2022-2030 metų plėtros plano, patvirtinto Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gruodžio 27 d. sprendimu Nr. T-258 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės 2022–2030 m. strateginio plėtros plano patvirtinimo“, I prioriteto „Tvari ir inovatyvi ekonomikos plėtra“ tikslo „Skatinti verslo plėtrą“ 1.1.2. uždavinio „Didinti gyventojų verslumą“ 1.1.2.2. priemonės „Kurti ir plėtoti infrastruktūrą ir suteikti pagalbą verslui“ įgyvendinimo bei II prioriteto „Veikli ir socialiai atsakinga savivalda“ 2.1. tikslo „Vystyti tvarią ir įtraukią socialinės atskirties mažinimo ir sveikatos apsaugos aplinką“, 2.1.1. uždavinio „Užtikrinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, infrastruktūros pritaikymą bei plėtrą“ 2.1.1.3 priemonės „Socialinės priežiūros vaikams ir šeimoms, senyvo amžiaus ir asmenims su negalia, užsieniečiams (emigrantams, pabėgėliams) ir Lietuvos diasporos atstovams, socialinę riziką patiriantiems asmenims paslaugų ir infrastruktūros plėtra ir prieinamumo didinimas“ įgyvendinimo ir 2.1.4. uždavinio „Plėtoti įvairių socialinių grupių įveiklinimą ir užimtumą“ 2.1.4.1 priemonės „Didinti negalią turinčių asmenų integraciją į atvirą darbo rinką“ bei 2.1.4.2 priemonės „Plėtoti socialinę atskirtį patiriančių mokinių integraciją į darbo rinką mokinių atostogų metu“ įgyvendinimo.

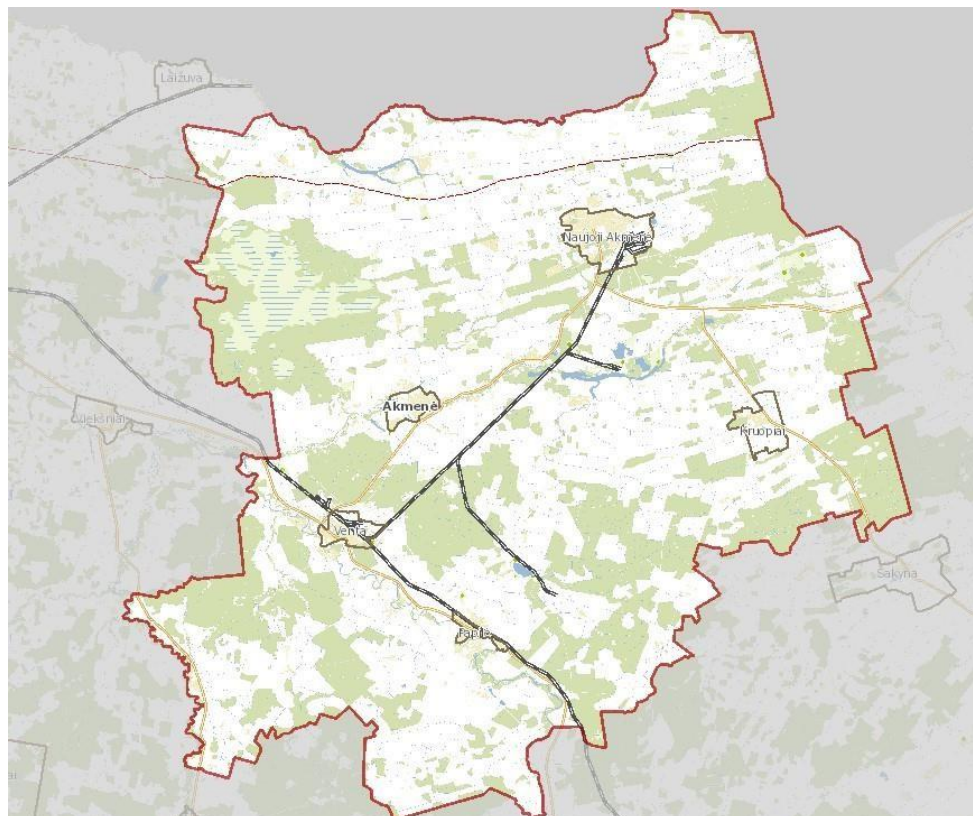
Strategijos įgyvendinimas prisidės prie Akmenės rajono savivaldybės 2023 m. užimtumo didinimo programos, patvirtintos Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2023-03-13 sprendimu Nr. T-62, tikslo „Mažinti nedarbo lygį Akmenės rajone“, užduočių „Mažinti socialinę atskirtį tarp rajono gyventojų“ ir „Gerinti socialinius ir darbinius įgūdžius“.

1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

1.1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Naujosios Akmenės miesto vietos plėtros strategijos įgyvendinimo apibrėžtis. Naujosios Akmenės miesto vietos plėtros strategija bus įgyvendinama Naujosios Akmenės miesto teritorijoje, Akmenės r. savivaldybėje. Akmenės rajono savivaldybė yra Lietuvos šiaurės - vakarinėje dalyje, Šiaulių apskrityje. Akmenės r. savivaldybės teritorija ribojasi su Šiaulių apskrities Šiaulių ir Joniškio r. savivaldybėmis bei Telšių apskričiai priklausančiomis Mažeikių ir Telšių r. savivaldybėmis. Akmenės r. savivaldybė priklauso pasienio regionui ir ribojasi su Latvijos Respublikos teritorija.

Naujosios Akmenės miestas yra Akmenės rajono administracinis centras. Miesto teritorijos plotas - 10,7 km². Naujosios Akmenės miesto gyventojų skaičius 2023 m. – 8108 asmenys.¹

Šaltinis: https://regia.lt/map/akmenes_r?lang=0

1 pav. Akmenės rajonas

¹ Akmenės rajono savivaldybė. Naujosios Akmenės miesto seniūnija. Prieiga internetu: <https://www.akmene.lt/struktura-ir-kontaktine-informacija/seniunijos/naujosios-akmenes-miesto-seniunija/311>

1.2. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TERITORIJOS GYVENTOJŲ APIBRĖŽTIS

Naujoji Akmenė yra didžiausias miestas Akmenės rajono savivaldybėje (kiti du miestai Akmenė ir Venta). Strategijos įgyvendinimo teritorijoje, Naujosios Akmenės mieste, 2022 m. gyveno 39,29 proc. visos savivaldybės gyventojų. Nagrinėjamu 2018-2022 m. laikotarpiu Akmenės r. sav. gyventojų sumažėjo 4,31 proc., o Naujosios Akmenės mieste gyventojų mažėjimas yra nežymiai didesnis – 5,46 proc. (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Gyventojų skaičius pagal teritoriją 2018 -2022 m.

	Akmenės rajono savivaldybė	Akmenės MVVG teritorija
2018 m.	21 565	8576
2019 m.	21 212	8489
2020 m.	20 983	8441
2021 m.	20 604	8276
2022 m.	20 635	8108

Šaltinis: sudaryta pagal Akmenės rajono savivaldybės puslapyje skelbiamą informaciją. Gyventojai. Prieiga internetu: <https://www.akmene.lt/savivaldybe/gyventojai/98>

Naujosios Akmenės miesto VVG vietos plėtros strategija yra orientuota į šias socialiai pažeidžiamas tikslines grupes:

1. Neįgalūs asmenys (žr. 18 lentelės duomenis ir jos analizę);
2. senyvo amžiaus asmenys (65+) (žr. 5 lentelės duomenis ir jos analizę);
3. kitataučiai asmenys (žr. 8 lentelės duomenis ir jos analizę);
4. specialiųjų poreikių turintys vaikai (žr. 18 lentelės duomenis ir jos analizę);
5. socialinę atskirtį patiriantys vaikai ir jų šeimos nariai, socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys (žr. 18 lentelės duomenis ir jos analizę);
6. priklausomybių turintys asmenys (žr. 17 lentelės duomenis ir jos analizę);
7. ties skurdo riba esantys asmenys ir jų šeimos (žr. 17 lentelės duomenis ir jos analizę);
8. gyvenamosios vietos neturintys (žr. 17 lentelės duomenis ir jos analizę);
9. kiti asmenys bei jų šeimos nariai, kurių gyvenamoji vieta yra Naujosios Akmenės miestas;
10. jauno verslo atstovai, socialinio verslo steigėjai bei vystytojai (žr. 20, 21 lentelių duomenis ir jų analizę) – juridiniai ir fiziniai asmenys jau vykdančios ar planuojančios pradėti verslą, taip pat socialinio verslo steigėjai bei vystytojai, kuriantys paslaugas ar steigiantys darbo vietas mažiau galimybių turinčioms vietos gyventojų grupėms

Tikslinių grupių poreikiai – įveikti socialinę atskirtį bei sėkmingai integruotis į visuomenę ir būti pilnaverčiais jos nariais. Įgyvendinant Naujosios Akmenės miesto vietos plėtros strategiją bus įgyvendinami veiksmai nukreipti į socialinės atskirties mažinimą ir integracijos į visuomenę didinimą.

2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

2.1. POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Gyventojų kaitos tendencijos. Valstybės duomenų agentūros duomenimis per paskutinius 5 metus (2018-2022 m.) nuolatinių gyventojų skaičius šalyje ir Šiaulių apskrityje padidėjo atitinkamai 2,36 proc. šalyje ir 0,60 proc. apskrityje. Tačiau Akmenės rajono savivaldybėje bei Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje 2018-2022 m. laikotarpiu gyventojų skaičius sumažėjo atitinkamai 4,31 proc. rajone ir 5,46 proc. Naujojoje Akmenėje (žr. 4 lentelę).

4 lentelė

Gyventojų skaičius pagal teritoriją 2018 -2022 m.

	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskritis	Akmenės rajono savivaldybė	Akmenės r. kaimiškoji teritorija	Naujosios akmenės MVVG teritorija
2018	2 794 184	262 487	21 565	12 989	8 576
2019	2 794 090	261 452	21 565	13 076	8 489
2020	2 810 761	262 220	20 983	12 542	8 441
2021	2 805 998	261 145	20 604	12 328	8 276
2022	2 857 279	264 056	20 635	12 527	8 108

Šaltinis: sudaryta pagal Akmenės rajono savivaldybės puslapyje² ir Valstybės duomenų agentūros puslapyje³ skelbiamą informaciją

Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių. Iš gyventojų pasiskirstymo pagal amžiaus grupes duomenų (žr. 5 lentelę) matyti, kad Naujosios Akmenės mieste mažėja ikimokyklinio amžiaus vaikų 2018-2022 m. laikotarpiu 0-6 m. sumažėjo 9,43 proc. Taip pat didelis mažėjimas pastebimas jaunų 16-24 m. žmonių tarpe: šio mažiaus grupės asmenų per nagrinėjamą laikotarpį sumažėjo beveik penktadaliu - 18,58 proc. Tam daugiausiai įtakos turi jaunimo išvykimas studijuoti ir dirbti į didesnius Lietuvos miestus ar užsienio valstybes. Darbingo amžiaus 18-64 metų amžiaus grupės asmenų 2018-2022 m. laikotarpiu sumažėjo 8,79 proc. o pensinio amžiaus asmenų padaugėjo 2,67 proc. Ypatingai pastebimas gyventojų nuo 85 metų amžiaus skaičiaus augimas – šios grupės asmenų padidėjo 14,34 proc. Naujosios Akmenės mieste 2022 metais pensinio amžiaus asmenys sudarė 27,94 proc. visų gyventojų ir tai yra dvigubai daugiau nei vaikų (0-17 m.), kurie sudarė 14,88 proc. gyventojų struktūroje 2022 metais.

² Šaltinis: Akmenės rajono savivaldybė. Gyventojai. Prieiga internete: <https://www.akmene.lt/savivaldybe/gyventojai/98>

³ Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=50815ed4-44c7-463f-878a-7e4ec0c144e7#/> (žr. 7 priedą).

Gyventojų skaičius pagal amžiaus grupes Naujosios Akmenės mieste

	0-6	7-15	16-17	18-24	25-44	45-64	65-84	Nuo 85 m.	Iš viso
2018	456	669	162	624	1670	2789	1962	244	8576
2019	452	668	162	582	1666	2722	1973	264	8489
2020	456	642	142	593	1661	2690	1979	278	8441
2021	430	560	134	557	1664	2595	1965	280	8275
2022	413	665	128	512	1610	2514	1986	279	8107

Šaltinis: sudaryta pagal Naujosios Akmenės miesto seniūnijos patiektus duomenis (žr. 7 priedą).

Gyventojų nuomone, senyvo amžiaus asmenys Naujoje Akmenėje labiausiai susiduria su informacijos apie viešąsias paslaugas stoka, taip mano 34,9 proc. apklaustų Naujosios Akmenės gyventojų, bei saviraiškos galimybių, užimtumo veiklų trūkumu (30,8 proc. apklaustųjų) (SI-1).

Natūrali gyventojų kaita. Lietuvos Respublikoje, Šiaulių apskrityje ir Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje žmonių miršta daugiau nei gimsta, todėl natūralios kaitos rodiklis yra neigiamas. Pagrindinės priežastys, kodėl Akmenės rajono gyventojų lieka vis mažiau – tai neigiama natūrali gyventojų kaita ir emigracija. Vertinant natūralią kaitą pastebimas žymus rodiklio padidėjimas tiek šalies, tiek Naujosios Akmenės mastu 2020-2021 metasi, kam įtakos turėjo Covid-19 pandemija ir išaugęs mirtingumas. 2022 m. kaitos rodiklis mažėjo, tačiau vis dar išlieka aukštesnis nei prieš pandeminiu laikotarpiu. Nagrinėjamu 2018-2022 metų laikotarpiu natūralios gyventojų kaitos rodiklis Naujosios Akmenės mieste išaugo 35 proc., kai tuo pačiu laikotarpiu Akmenės r. sav. rodiklis augo žymiai lėčiau – 13,84 proc. Tam daugiausiai įtakos turi didėjantis mirtingumas Naujosios Akmenės mieste: 2018-2022 m. laikotarpiu mirtingumas išaugo 9,47 proc., kai gimstamumas tuo pačiu laikotarpiu sumažėjo 13,48 proc. (žr. 6 lentelę).

Natūrali gyventojų kaita 2018-2022 m.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	-11425	-10888	-18403	-24416	-20816
Šiaulių apskritis	-1777	-1458	-2356	-3018	-2634
Akmenės r. sav.	-224	-154	-232	-312	-255
Naujoji Akmenė	-80	-66	-93	-123	-108
Gimstamumas Naujoji Akmenė	89	92	78	75	77
Mirtingumas Naujoji Akmenė	169	158	171	198	185

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=50815ed4-44c7-463f-878a-7e4ec0c144e7#/> ir Akmenės rajono savivaldybės skelbiamą informaciją, prieiga internetu: <https://www.akmene.lt/veiklos-sritys/civiline-metrikacija/cms-statistika/165>

Emigracija. Emigracijos rodikliai Lietuvoje nuo 2019 m. vis gerėja, tam įtakos turėjo grįžtančių iš emigracijos lietuvių skaičiai, kurie išbandę darbą ir gyvenimą užsienyje, grįžta tolimesnį savo gyvenimo kurti Lietuvoje. Šiaulių apskrities ir Akmenės rajono migracijos rodikliai nors ir nežymiai, tačiau atitinka nacionalines tendencijas: Šiaulių apskrityje neto migracijos rodikliai vis didėjo ir jau 2019 metais buvo teigiami, o Akmenės rajone rodikliai tapo teigiami tik 2022 m., kai neto migracijos rodiklis Lietuvoje ypač

išaugo dėl karo ir pabėgėlių iš Ukrainos atvykimo į Lietuvą. Naujosios Akmenės mieste 2018-2022 metais neto migracija buvo teigiama ir minėtu laikotarpiu sumažėjo labai nežymiai 3,13 proc. (žr. 7 lentelę).

7 lentelė

Gyventojų neto migracija 2018-2022 m.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	-3292	10794	19993	19653	72097
Šiaulių apskritis	291	2132	2625	3195	7340
Akmenės r. sav.	-258	-198	-3	-14	254
Naujoji Akmenė	448	359	346	516	434

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=0d3c5570-4a83-48a3-ab1a-3cac8e8edda9#/> ir Akmenės rajono savivaldybės administracijos Naujosios Akmenės miesto seniūnijos pateiktus duomenis (žr. 7 priedą)

2018-2022 m. laikotarpio duomenys apie naujai Naujojoje Akmenėje savo gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų sudėtis pagal tautybę rodo, kad lietuvių tautybės asmenų nors ir yra didžioji dauguma, tačiau nagrinėjamu laikotarpiu lietuvių emigracija į miestą sumažėjo 22 proc., kai tuo pačiu laikotarpiu į miestą atsikeliančių gyventi ukrainiečių padaugėjo 633,33 proc. Tokį ukrainiečių skaičiaus išaugimą lėmė karas Ukrainoje ir į Lietuvą nuo karo bėgantys ir čia gyvenimą kuriantys Ukrainos piliečiai. 2022 metais savo gyvenamąją vietą Naujosios Akmenės mieste deklaravo 86,39 proc. lietuvių, 11,09 ukrainiečių, 1,85 proc. baltarusių. Kitų tautybių imigrantai sudarė mažiau nei 1 proc. (žr. 8 lentelę).

8 lentelė

Naujosios Akmenės imigrantų sudėtis pagal tautybę

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuviai	659	492	408	599	514
Ukrainiečiai	9	11	29	12	66
Rusai	8	1	1	3	2
Latviai	1	2	0	0	0
Baltarusiai	0	8	12	2	11
Kazachai	0	0	0	0	1
Uzbekai	0	0	1	1	0
Vokiečiai	0	0	0	1	0
Armėnai	3	0	0	0	0
Azerbaidžaniečiai	0	0	0	0	1

Šaltinis: Akmenės rajono savivaldybės administracijos Naujosios Akmenės miesto seniūnijos pateiktus duomenis (žr. 7 priedą)

Gyventojų pasiskirstymas pagal ekonominį aktyvumą. Užimtų gyventojų skaičius Akmenės rajone 2018-2022 m. laikotarpiu sumažėjo 10 proc., o Naujosios Akmenės mieste tuo pačiu laikotarpiu sumažėjo 11,08 proc. (SI-2) ir tai yra priešinga tendencija Šiaulių apskrityje, kur užimtų gyventojų dalis padidėjo 6,04 proc., ar šalies rodikliams, kur užimtų gyventojų dalis padidėjo 3,35 proc. (žr. 9 lentelę).

Užimti gyventojai, tūkst.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	1374,7	1378,4	1358,1	1368,6	1420,8
Šiaulių apskritis	115,8	120,6	118,4	116,1	122,8
Akmenės r. sav.	8,0	8,0	7,6	7,5	7,2
Naujoji Akmenė*	3,2	3,2	3,1	3,0	2,8

*Išskaičiuota pagal procentinę Naujosios Akmenės miesto gyventojų dalį.

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis, prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=14365617-7f55-4c7b-9989-b24ce3886990#/>

Vidutinis metinis bedarbių procentas 2022 metais Naujosios Akmenės mieste yra didesnis nei Akmenės rajono savivaldybės, Šiaulių apskrities ar šalies rodikliai, tačiau atspindintis tas pačias tendencijas: 2018-2019 metais bedarbių procentas buvo pakankamai stabilus, o 2020 metais pastebimas ryškus bedarbių procento padidėjimas 4,2 procentiniais punktais palyginus su prieš tai buvusiais 2019 metais. Tam tiesioginę įtaką turėjo Covid-19 pandemija ir laikinosios apsaugos priemonės, taikomos verslo subjektams. Bendrai 2018-2022 metų laikotarpiu vidutinis metinis bedarbių procentas Naujosios Akmenės mieste padidėjo 2,2 procentiniu punktu (SI-3) ir tai yra didesnis rodiklis palyginus su visos Akmenės rajono savivaldybės mastu, kur tuo pačiu laikotarpiu vidutinis metinis bedarbių procentas išaugo 1,1 procentiniu punktu (žr. 10 lentelę).

Vidutinis metinis bedarbių proc. nuo DAG

	2018	2019	2020	2021	2022
Šalyje	8,5	8,4	12,6	13	9
Šiaulių apskritis	8,9	8,9	12,5	12,7	8,8
Akmenės r. sav.	12,5	12,2	16,1	16	13,6
Naujoji Akmenė	13,0	12,9	17,1	16,8	15,2

Šaltinis: Sudaryta pagal Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenis, prieiga internetu <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88> ir Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių klientų aptarnavimo departamento Akmenės skyriaus duomenis (žr. 7 priedą).

Bedarbiai. Nagrinėjant bedarbių skaičių Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje 2018-2020 metų laikotarpiu bedarbių skaičius pastebimai didėjo – 28,48 proc., o nuo 2021 metų pastebimas ryškus mažėjimas: 2020-2021 m. laikotarpiu bedarbių ir darbo rinkai besirengiančių skaičius sumažėjo 22,51 proc. Tačiau bendrai 5 metų (2018-2022) laikotarpiu bedarbių ir darbo rinkai besirengiančių skaičius VVG teritorijoje padidėjo net penktadaliu: 20,48 proc. (SI-4) (žr. 11 lentelę). Naujosios Akmenės mieste 2018-2022 metais trečdaliu – 33,85 proc. didėjo vyrų bedarbių ar besirengiančių darbo rinkai skaičius, kai tuo pačiu laikotarpiu bendrai rajone vyrų nedarbas mažėjo 6,7 proc.

Bedarbių ir besirengiančių darbo rinkai skaičius Akmenės rajone ir Naujosios Akmenės MVVG teritorijoje

	Bedarbių/ darbo rinkai besirengiančių skaičius Akmenės rajono savivaldybėje	Iš jų: moterys	Iš jų: vyrai	Bedarbių/ darbo rinkai besirengiančių skaičius Naujosios Akmenės mieste	Iš jų: moterys	Iš jų: vyrai
2018	1622	831	791	664	339	325
2019	1461	756	705	600	310	290
2020	2099	1114	985	853	459	394
2021	1620	857	763	661	350	311
2022	1640	902	738	800	365	435

Šaltinis: sudaryta pagal Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių klientų aptarnavimo departamento Akmenės skyriaus 2023-10-26 raštu pateiktus duomenis (žr. 7 priedą)

Kaip matyti iš 12 lentelės, 2022 metais net 23,48 proc. (139 asmenys), turintys bedarbio ar besirengiančio darbo rinkai asmens statusą, priklauso socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupei (SI-5), o socialinės paramos gavėjų išaugo 87,84 proc.

Bedarbio statusą turinčių ir besirengiančių darbo rinkai asmenų, gyvenančių Naujosios Akmenės VVG teritorijoje išskirstymas į grupes

Asmenų grupės	2018	2019	2020	2021	2022
Rūpintiniai	0	0	0	0	0
Nėščios moterys	12	8	4	2	5
Grįžę iš laisvės atėmimo vietų	2	5	4	3	3
Piniginės socialinės paramos gavėjai	74	0	181	169	139
Priklausomi nuo narkotinių medžiagų ir alkoholio	0	0	0	0	12
Prekybos žmonėmis aukos	0	0	0	0	0
Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai	0	0	0	0	0
Turintys pabėgėlio statusą	0	0	0	0	40
Asmenys, patiriantys socialinę riziką	1	0	5	0	0
Vyresni nei 40 m.	359	317	636	483	393

Šaltinis: sudaryta pagal Akmenės rajono savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 m. užimtumo didinimo programas⁴.

⁴ Akmenės rajono savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 m. užimtumo didinimo programos. Prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/rs/actualEdition/3956ea70f41811e8b5e8d681eb86525b/RmdtXdeDIZ/>, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/3c6955d0115511eaa1dda5669c1a32a1>, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/16d3528017cb11eb9604df942ee8e443/mOQNPCChuNc>, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/3add77a23ce611ec99bbc1b08701c7f8>, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9dabcf0c1a911ed97b2975f7dad7488>

Socialinė apsauga Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje. Pagrindinis socialinių paslaugų organizatorius Akmenės rajone yra Akmenės rajono savivaldybė, kuri atsako už socialinių paslaugų teikimo gyventojams užtikrinimą bei analizuoja vietos gyventojų socialinių paslaugų poreikį. Socialinės paslaugos apima pagalbą asmeniui (šeimai) dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų, iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šėimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

13 lentelė

Socialinių paslaugų teikėjai Naujosios Akmenės mieste

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Teikiamos paslaugos
1.	Akmenės rajono socialinių paslaugų namai	<ul style="list-style-type: none"> • Ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia (su sunkia negalia); • Trumpalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia (su sunkia negalia); • Dienos socialinė globa senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia institucijoje; • Socialinės priežiūros padalinys (pagalba į namus, pagalbos pinigų išmokėjimas)
2.	Naujosios Akmenės miesto neįgaliųjų dienos užimtumo centras	Socialinės paslaugos asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims, kuriems nustatytas specialiųjų poreikių lygis
3.	Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“ (Vaikų dienos centras)	Akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų, kitiems vaikams, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis.
4.	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Akmenės viltis“	Socialinės rehabilitacijos paslaugos - socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje.
5.	Naujosios Akmenės miesto ir kaimiškosios seniūnijos žmonių su negalia bendrija	Socialinės rehabilitacijos paslaugos - socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje.
6.	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Akmenės rajono filialas	Atstovavimas visų Akmenės rajono savivaldybės vietovių neįgaliųjų interesams.
7.	Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Naujosios Akmenės miesto bendrija	Bendrosios socialinės paslaugos: informavimo, konsultavimo paslaugos, pavėžėjimo į gydymo įstaigą paslaugos, pagalba buityje ir namų ruošoje, sociokultūrinių paslaugų organizavimas.
8.	Akmenės krašto Parkinsono bendrija	Bendrosios socialinės paslaugos: informavimo, konsultavimo paslaugos; lavinančių rankų motoriką, ugdančių atmintį užsiėmimų organizavimas; išvykos, susitikimų organizavimas.
9.	VšĮ Socialinės gerovės ir paramos centras	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikų dienos centras. Akredituota vaikų dienos socialinė priežiūra vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų, kitiems vaikams, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis. • Labdaros valgykla. Maitinimo paslaugos ir kitų būtinųjų priemonių suteikimas (aprūpinimas rūbais, avalyne, asmeninės higienos paslaugos ir kt.) benamiais, skurdžiai gyvenantiems socialinę riziką patiriantiems asmenims.

Šaltinis: Akmenės rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų planas. Prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d73700c1c1de11ed924fd817f8fa798e>

Vienas iš socialinių paslaugų organizavimo principų, numatytų Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, yra socialinių paslaugų prieinamumas, kas reiškia, jog socialinės paslaugos asmeniui turi būti prieinamos kuo arčiau jo gyvenamosios vietos. Pagrindiniai socialinių paslaugų teikėjai Naujojoje Akmenėje yra Akmenės rajono socialinių paslaugų namai ir 8 nevyriausybinės organizacijos, kurios Naujosios Akmenės mieste gyvenantiems neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims, socialinę riziką patiriantiems asmenims teikia socialines paslaugas (žr. 13 lentelę) (ST-1).

Remiantis Akmenės rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų plano duomenimis visoje Akmenės savivaldybėje iš viso veikia 17 nevyriausybinių organizacijų, teikiančių socialines paslaugas ir net 7 (41,2 proc.) iš jų veiklą vykdo Naujosios Akmenės mieste (ST-2) (žr. 14 lentelę).

14 lentelė

2022 m. nevyriausybinių sektoriaus socialinių paslaugų teikėjai Akmenės rajone

Vaikų dienos centrai	Visuomeninė organizacija „Gelbėkit vaikus“	VšĮ Ventos Švč. Mergelės Marijos nekalto prasidėjimo parapijos vaikų dienos centras	VšĮ Socialinės gerovės ir paramos centras (veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje)	Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“ (veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje)
Socialinės rehabilitacijos paslaugas neįgaliesiems teikiančios NVO	Akmenės rajono neįgalųjų draugija	Naujosios Akmenės miesto ir kaimiškosios seniūnijos žmonių su negalia bendrija (veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje)		LASS šiaurės rytų centras (veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje)
	Ventos neįgalųjų klubas „Dalia“			sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „akmenės viltis“ (veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje)
Bendrašias socialines paslaugas savivaldybės gyventojams teikiančios NVO	Papilės seniūnijos pagyvenusių žmonių klubas „Atgaiva“	Papilės seniūnijos neįgalųjų klubas „Parama“		labdaros ir paramos fondas „prieglobstis“ (veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje)
	Naujosios Akmenės kaimiškosios seniūnijos neįgalųjų klubas „Žėrutis“			Akmenės rajono cerebrinio paralyžiaus bendrija
	Akmenės rajono Parkinsono bendrija“ (veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje)	Lietuvos pensininkų sąjungos „bočiai“ naujosios akmenės miesto bendrija (veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje)		Neįgalųjų klubas „Ugnelė“

Šaltinis: Akmenės rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų planas, patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 13 d. sprendimu Nr. T-57, prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d73700c1c1de11ed924fd817f8fa798e>

Nevyriausybinių organizacijų, ypač veikiančių socialinėje srityje, veiklos pagrindas – savanoriška veikla. Gyventojų apklausoje buvo pateikti klausimai, siekiant išsiaiškinti gyventojų savanoriškos veiklos motyvus ir pasirengimą prisidėti prie bendruomenės inicijuojamų veiklų. Beveik pusė apklaustųjų (48,4 proc.) per paskutinius 12 mėnesių savo noru ir be finansinio atlygio yra dalyvavę savanoriškoje veikloje (ST-3). Nedalyvavę savanoriškoje veikloje, pagrindiniais nedalyvavimo motyvais įvardijo: laiko stoką (31,8 proc.), nežinojimą, kur kreiptis norint savanoriauti (18,8 proc.), bendraminčių stoką (17,2 proc.) ir trūkumą paskatinimo, paraginimo dalyvauti savanoriškoje veikloje (10,4 proc.). Pagrindinės sritys, kuriose apklausos dalyviai norėtų dalyvauti savanoriškais pagrindais yra: atskiros bendruomenės, nevyriausybinių sektoriaus organizacijų vystomos iniciatyvos (16,1 proc.) (ST-4), individuali pagalba atskiriems asmenims (15,3 proc.), pagalba organizuojant sociokultūrines veiklas, renginius (13,6 proc.) (ST-5). Labiausiai į

savonorišką veiklą aktyviau įsitraukti paskatintų informacijos apie tai kur galima savanoriauti buvimas (27,6 proc.), savonorių pagalbos prašymų inicijavimas iš įvairių organizacijų (15,1 proc.) ir bendraminčių ir aplinkinių paskatinimas (14,6 proc.).

15 lentelė

NVO teikiamos socialinės paslaugos 2018-2022 m.

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Veiklos (paslaugos) aprašymas	2018	2019	2020	2021	2022
			Paslaugas gavusių asmenų sk.				
1.	Neįgaliųjų klubas „Ugnelė“	Klubas teikė socialines paslaugas Kruopių seniūnijoje gyvenantiems neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims jų namuose (asmens higienos, priežiūros paslaugos) ir klubo patalpose.	40	40	27	25	25
2.	Akmenės krašto Parkinsono bendrija*	Bendrija teikė informavimo, konsultavimo paslaugas, organizuojami užsiėmimai, lavinantys rankų motoriką, ugdatys atmintį.	30	28	32	32	30
3.	Papilės seniūnijos neįgaliųjų klubas „Parama“	Klubas teikė paslaugas Papilės seniūnijos neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims. Teiktos asmeninės higienos ir priežiūros paslaugos, pagalba namuose bei sociokultūrinės paslaugos.	80	92	95	95	83
4.	Papilės seniūnijos pagyvenusių žmonių klubas „Atgaiva“	Klubas teikė sociokultūrinės paslaugas, organizavo išvykas. mažinant pagyvenusių žmonių socialinę atskirtį.	50	50	52	52	52
5.	Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Naujosios Akmenės miesto bendrija*	Bendrija teikė informavimo, konsultavimo paslaugas; neįgaliesiems, silpniesiems bendrijos nariams pavėžėjimo į gydymo įstaigą paslaugas. Teikė bendrijos nariams pagalbą buityje ir namų ruošoje, organizavo sociokultūrinės paslaugas.	42	43	63	103	172
6.	Naujosios Akmenės kaimiškosios seniūnijos neįgaliųjų klubas „Žėrutis“	Klubas organizavo užimtumą įvairiuose būreliuose: mezgė, siuvo, darė suvenyrus iš karoliukų, ruošėsi įvairioms šventėms. Rengė pagamintų darbelių parodėles. Teikė skalbimo paslaugas ypač skurdžiai gyvenantiems asmenims.	41	33	36	40	40
7.	Akmenės krašto artrito bendrija	Bendrija teikė sociokultūrinės paslaugas, organizavo mezgimo, vėlimo, dekupažo technikos užsiėmimus.	103	20	43	43	-
8.	VšĮ „Būk su manimi“	Viešoji įstaiga teikė vienišiesiems asmenims, senjorams ir mamoms, auginančioms vaikus, įvairiapusę pagalbą: informavo, konsultavo.	-	-	-	24	-
9.	Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Akmenės skyrius	Draugija teikė socialinę, materialinę pagalbą socialiai remtiniems asmenims. Teikė pagalbos namuose paslaugas neįgaliesiems, organizavo popietes, skirtas neįgaliųjų ir pagyvenusių žmonių dienai paminėti.	64	64	-	-	-

*Veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje

Šaltinis: Akmenės rajono savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2022 ir 2023 metų socialinių paslaugų planai, prieiga internetu:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b9d16770525f11e98bc2ba0c0453c004>,

<https://www.akmene.lt/socialine-parama/socialines-paslaugos/socialiniu-paslaugu-planas/299>

Nevyriausybines organizacijos labiausiai prisideda prie socialiniu paslaugu teikimo senyvo amziaus asmenims ir žmonems su negalia. Jų parengti socialiniu paslaugu teikimo bendruomenėje projektai finansuojami Savivaldybės biudžeto lėšomis. 2022 m. paslaugos suteiktos 402 Akmenės rajono savivaldybės gyventojams, iš jų 202 Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijos gyventojams (ST-6). Naujosios Akmenės mieste veikia dvi organizacijos, kuriose 2018-2022 metų laikotarpiu socialines paslaugas gavusių asmenų skaičius išaugo 309,52 proc. (dėl Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Naujosios Akmenės miesto bendrijos vykdomos veiklos). Bendrai nagrinėjamu 2018-2022 metų laikotarpiu Akmenės rajone NVO teikiamų socialiniu paslaugu gavėjų sumažėjo 10,67 proc., tačiau tuo pačiu laikotarpiu Naujosios Akmenės mieste jų išaugo 108,56 proc. (žr. 15 lentelę).

16 lentelė

NVO, teikusios socialinės reabilitacijos paslaugas neįgaliesiems teritorijoje 2018-2022 m.

Eil. Nr.	Nevyriausybines organizacijos pavadinimas	Paslaugu aprašymas	2018	2019	2020	2021	2022
			Paslaugas gavusių asmenų skaičius				
1.	Ventos neįgaliųjų klubas „Dalia“	Teiktos individualios pagalbos neįgaliajam paslaugos, organizuotas užimtumas meniniu gebėjimų lavinimo srityje.	76	92	80	75	65
2.	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Akmenės viltis“*	Organizuotos užimtumo (amatų užsiėmimai), savarankiškumo, supratimo apie higienos reikalavimus lavinimo paslaugos. Lavinta saviraiška, kūrybiškumas, stiprinti socialiniai įgūdžiai. Teikta pagalba neįgaliųjų šeimos nariams.	12	12	11	11	11
3.	Akmenės rajono neįgaliųjų draugija	Teiktos sociokultūrinės paslaugos, socialiniu įgūdžių stiprinimo, pažintiniu funkcijų formavimo, užimtumo amatų būrelyje srityse. Teikta individuali pagalba neįgaliajam palydinti, transporto paslaugos.	56	64	73	42	27
4.	LASS Šiaurės rytų centras*	Regėjimo negalią turintiems asmenims teiktos individualios pagalbos neįgaliajam paslaugos, pagalba nuvykstant į viešąsias įstaigas, teikta informacija prieinama forma ir technologijomis.	32	32	50	36	28
5.	Naujosios Akmenės miesto ir kaimiškosios seniūnijos žmonių su negalia bendrija*	Teiktos sociokultūrinės paslaugos, vykdytos pažintiniu funkcijų formavimo, socialiniu įgūdžių stiprinimo, saviraiškos įgūdžių lavinimo ir palaikymo, užimtumo amatų būreliuose veiklos. Teikta individuali pagalba neįgaliajam.	67	67	58	53	56
6.	Akmenės sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija	Teiktos sociokultūrinės paslaugos.	14	14	-	-	-

*Veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje

Šaltinis: Akmenės rajono savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2022 ir 2023 metų socialiniu paslaugu planai, prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b9d16770525f11e98bc2ba0c0453c004>, <https://www.akmene.lt/socialine-parama/socialines-paslaugos/socialiniu-paslaugu-planas/299>

Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus 2018-2022 m. vykdė 6 nevyriausybinės organizacijos (ST-7), iš kurių 3 veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje (Akmenės sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija nuo 2020 metų veiklos nebevykdė, o 2023 m. buvo išregistruota). Nagrinėjamu 2018-2022 m. laikotarpiu socialinės reabilitacijos paslaugas gavusių neįgaliųjų Naujosios Akmenės miesto teritorijoje veikiančiose organizacijose sumažėjo 14,41 proc. (SI-6) (žr. 16 lentelę).

Akmenės rajone veikia 5 organizacijos teikiančios vaikų dienos centro socialines paslaugas (iš jų viena veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje). Nuo 2021 m. sausio 1 d. vaikų dienos centrai teikia akredituotą, atitinkančią teisės aktuose nustatytus reikalavimus, vaikų dienos socialinę priežiūrą. 2018-2022 metų laikotarpiu vietų ir vaikų dienos centro paslaugas gavusių vaikų skaičius kito: nors nuo 2021 metų paslaugų teikėjų skaičius išaugo iki penkių, tačiau bendrai 2018-2022 metų laikotarpiu VDC vietų skaičius sumažėjo 14,17 proc. (SI-7). Gyventojų apklausos duomenimis, 48,4 proc. apklaustųjų nurodė, jog trūksta vaikų dienos centrų VVG teritorijoje. Svarbu paminėti, jog daugumoje vaikų dienos centrų, lankančių vaikų yra daugiau nei yra vietų, skirtų akredituotai vaikų dienos socialinei priežiūrai teikti. Taigi, reali situacija rodo, jog VVG teritorijoje nepatenkinamas vaikų dienos centrų poreikis (SI-8) (žr. 17 lentelę).

17 lentelė

Ištaigos, teikiančios vaikų dienos priežiūros paslaugas Akmenės rajone 2018-2022 m.

Ištaigos, pavadinimas		VšĮ Ventos Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos vaikų dienos centras	VšĮ „Gelbėkit vaikus“ Akmenės vaikų dienos centras „Akmenėliai“	VšĮ Socialinės gerovės ir paramos centras	Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“**	BĮ Akmenės rajono paramos šeimai centras
2018	Vietų skaičius	20	40	30	30	-
	Paslaugas gavusių asmenų skaičius	23	53	30	35	-
2019	Vietų skaičius	20	40	30	30	-
	Paslaugas gavusių asmenų skaičius	28	42	33	34	-
2020	Vietų skaičius	25	30	30	35	-
	Paslaugas gavusių asmenų skaičius	25	30	30	35	-
2021	Vietų skaičius	20	23	10	18	30
	Paslaugas gavusių asmenų skaičius	20	23	10	18	37
2022	Vietų skaičius	20	25	10	18	30
	Paslaugas gavusių asmenų skaičius	20	38	15	19	41

*Veikia Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje

Šaltinis: Akmenės rajono savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2022 ir 2023 metų socialinių paslaugų planai, prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b9d16770525f11e98bc2ba0c0453c004>, <https://www.akmene.lt/socialine-parama/socialines-paslaugos/socialiniu-paslaugu-planas/299>

Socialinių paslaugų išvystymo normatyvų įgyvendinimas. Palyginus socialinių paslaugų išvystymo normatyvus⁵ Respublikos ir Savivaldybės mastu galima daryti išvadą, kad Akmenės rajono savivaldybėje iš 45 socialinių paslaugų, numatytų normatyvuose 12 yra neteikiama dėl poreikio nebuvimo. Iš 33 teikiamų socialinių paslaugų minimalių reikalavimų neatitinka 11 paslaugų, kas sudaro 33,3 proc. (SI-9).

Žemiau minimos paslaugos yra teikiamos mažesniais mastais negu socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyti minimalūs socialinių paslaugų išvystymo normatyvai

Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims:

1. Dienos socialinė globa asmens namuose.
2. Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas įstaigoje.
3. Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose.
4. Dienos socialinė globa įstaigoje (Paramos šeimai centras).

Socialinės paslaugos darbingo amžiaus asmenims su negalia:

1. Dienos socialinė globa asmens namuose ir institucijoje.
2. Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose.
3. Trumpalaikė socialinė globa.

Socialinės paslaugos likusiems be tėvų globos vaikams (jų šeimoms):

1. Ilgalaikė socialinė globa bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims (jų šeimoms):

1. Psichosocialinė pagalba.
2. Intensyvi krizių įveikimo pagalba.
3. Trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų.

Gyventojų apklausos duomenimis, Naujosios Akmenės VVG teritorijos gyventojams Naujosios Akmenės mieste labiausiai trūksta šių paslaugų socialinėje srityje:

- Vaikų ir jaunimo užimtumo (65,8 proc.) (SI-10);
- Psichologinės pagalbos, savipagalbos grupių veiklos (63 proc.) (SI-11);
- Sociokultūrinių paslaugų (kūrybinių dirbtuvių, laisvalaikio organizavimo, grupinio darbo užsiėmimų, stovyklų ir pan.) (61,6 proc.) (SI-12);
- Specialiosios socialinės priežiūros paslaugų (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, pagalbos į namus ir pan.) (53,4 proc.) (SI-13).

Gyventojų socialinė statistika. Remiantis Akmenės rajono savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus informacija, Naujosios Akmenės miesto seniūnijos teritorijoje 2018-2022 m. laikotarpiu socialinės pašalpos gavėjų skaičius sumažėjo 20,60 proc., tačiau skurdą patiriančių asmenų padaugėjo 2,98 proc. (SI-14), o gyvenamosios vietos neturinčių asmenų tuo pačiu laikotarpiu išaugo net 185,71 proc. (žr. 18 lentelę).

Naujosios Akmenės miesto situacijos ir gyventojų poreikio tyrimo (toliau – Tyrimas) respondentai mano, kad skurdą patiriančios šeimos patiria didžiausią socialinę atskirtį – taip mano 21,7 proc.

⁵ Akmenės rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų planas (žr. 34-37 psl.), prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d73700c1c1de11ed924fd817f8fa798e>

atsakiusių. Kitos daugiausiai atsakymų sulaukusios gyventojų grupės yra neįgalieji – 15,7 proc., socialinę atskirtį patiriantys vaikai – 14 proc., asmenys turintys įvairias priklausomybes (alkoholio, narkotinių medžiagų, lošimo ir kt.) - 12,8 proc. bei pensininkai – 11,5 proc. Tyrimo respondentų nuomone socialinę atskirtį daugiausiai lemia motyvacijos dirbi ir/ar mokytis stoka (23,7 proc. atsakiusių) ir šeimoje ar artimoje aplinkoje matytas ir iš kartos į kartą perduodamas pavyzdys (taip mano 23,1 proc. respondentų). Šių socialinės atskirties priežasčių pokyčius gali įtakoti tinkamų socialinių, sociokultūrinių paslaugų ir veiklų vykdymas su tiksline grupe. Todėl socialinę atskirtį patiriančių Naujosios Akmenės gyventojų įtraukties didinimas yra vienas iš VVG teritorijos poreikių (žr. 4 priedą).

18 lentelė

Socialinė statistika Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje

Rodiklio pavadinimas	2018	2019	2020	2021	2022
Skurdą patiriantys asmenys	872	889	756	881	898
Gyvenamosios vietos neturintys asmenys	35	36	58	79	100
Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius	92	86	85	78	64
Vaikų, augančių soc. riziką patiriančiose šeimose, sk.	200	185	180	157	133
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius	767	692	575	597	609
Neįgalių asmenų skaičius	923	921	1050	1059	1023
Senyvo amžiaus asmenų skaičius	2188	2338	2448	2257	2246
Sergančių priklausomybės ligomis skaičius	52	50	47	46	45
Socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų sk.	386	380	387	436	446
Vaikų dienos centrus lankančių vaikų skaičius	47	34	35	18	19
iš jų socialinę riziką patiriančių vaikų skaičius	47	34	35	16	17
Raidos sutrikimus turinčių asmenų skaičius:	6	7	9	17	12
iš jų autizmo spektro sutrikimų turinčių asmenų sk.	6	6	8	9	11
iš jų Dauno sindromą turinčių asmenų skaičius	0	1	1	1	1

Šaltinis: Sudaryta pagal Akmenės rajono savivaldybės socialinės paramos skyriaus informaciją (žr. 7 priedą)

Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius nagrinėjamu 2018-2022 m. laikotarpiu sumažėjo ketvirtadaliu – 30,43 proc. Vaikų, augančių socialinę riziką patiriančiose šeimose, skaičius 2018-2022 m. sumažėjo trečdaliu – 33,50 proc., tačiau tam didžiausią įtaką daro bendras mažėjantis gimstamumas.

Gyventojų apklausos duomenimis, socialinę atskirtį patiriančios šeimos, gyvenančios Naujosios Akmenės mieste, labiausiai susiduria su užimtumo ir laisvalaikio veiklų praleidimo trūkumu – taip mano 18,4 proc. apklaustų Naujosios Akmenės gyventojų (SI-15) vaikų vasaros užimtumo veiklų trūkumu (18,4 proc.) (SI-16) bei psichologinės pagalbos, savipagalbos grupių veiklos (15,1 proc.) (SI-17)

Sergančių priklausomybės ligomis skaičius Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje sumažėjo 13,46 proc. Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje 2018-2022 metų laikotarpiu pastebimai padidėjo asmenų, turinčių raidos sutrikimų (asmenys su Dauno sindromu ir autizmu) 100 proc. (žr. 18 lentelę).

2022 m. neįgalių asmenų skaičius padidėjo 10,83 proc. (lyginant su 2018 m.) (žr. 18 lentelę). Gyventojų, dalyvavusių apklausoje, nuomone, neįgalieji Naujosios Akmenės mieste labiausiai susiduria su integracijos į darbo rinką problemomis (taip mano 32,7 proc. apklaustųjų), saviraiškos galimybių, užimtumo veiklų trūkumu (22,0 proc.) (SI-18), ir judėjimo apribojimais (21,2 proc.).

Naujosios Akmenės mieste veikia trys ugdymo įstaigos, kuriose 2022 metų duomenimis mokėsi 158 specialiųjų ugdymosi poreikių turintis mokinys. Bendrai 2018-2022 metų laikotarpiu specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičius išaugo 88,10 proc. (žr. 19 lentelę).

19 lentelė

Specialiųjų poreikių turinčių mokinių skaičius Naujosios Akmenės miesto ugdymo įstaigose

	2018	2019	2020	2021	2022
BĮ Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokykla	*	*	69	97	69
BĮ Naujosios Akmenės "Saulėtekio" progimnazija	63	65	59	58	67
BĮ Naujosios Akmenės Ramučių gimnazija	21	21	19	20	22
Iš viso:	84	86	147	175	158

*Ugdymo įstaiga įsteigta 2020-01-01

Šaltinis: sudaryta pagal Akmenės rajono savivaldybės pateiktus duomenis (žr. 7 priedą)

Remiantis Akmenės rajono savivaldybės 2023 m. Socialinio paslaugų plano informacija, Akmenės rajone nemažėja asmenų, sergančių įvairiomis psichikos ir proto ligomis. Šiems asmenims socialinių paslaugų labai trūksta, nevyriausybinės organizacijos nenori teikti socialines paslaugas minėtai asmenų grupei, nes neturi kvalifikuotų darbuotojų, savanorių, kurie sugebėtų dirbti su intelekto ir (ar) psichikos neįgaliaisiais. Apie 20 jaunesnio amžiaus neįgaliųjų reikalingos dienos socialinės globos paslaugas, jų artimieji pageidavo, kad būtų įsteigti dienos socialinės globos centrai kaip galima arčiau neįgaliųjų gyvenamosios vietos.

Gyventojų apklausos duomenimis, pagrindinės sritys, kurioms turi būti skiriama daugiausiai dėmesio ir lėšų, siekiant spręsti socialiai pažeidžiamų ir socialinę riziką patiriančių asmenų problemas, socialinėje srityje yra:

- Sociokultūrinių paslaugų užtikrinimas (14,5 proc.) (SI-19);
- Socialinių paslaugų teikimas (14,1 proc.) (SI-20);
- Psichologinės pagalbos teikimas (8,8 proc.) (SI-21)

Naujosios Akmenės miesto VVG teritorijoje veikia viena organizacija, teikianti akredituotas vaikų dienos socialines priežiūros paslaugas - Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“ filialas vaikų dienos centras „Vaiko kelias“⁶. Šioje įstaigoje socialines paslaugas gavusių vaikų iš socialinę riziką patiriančių šeimų 2018 – 2022 m. laikotarpiu sumažėjo 63,83 proc. (žr. 18 lentelę).

Naujosios Akmenė mieste viena atviras jaunimo centras - Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“ (Atvirasis jaunimo centras „NewStone“) ir viena jaunimo erdvė - Akmenės rajono savivaldybės viešoji biblioteka (Atviroji jaunimo erdvė „Mes patys“)⁷. Šių įstaigų nepakanka Naujosios Akmenės vaikų ir jaunimo užimtumo poreikiui patenkinti, ką patvirtina atlikto Naujosios Akmenės miesto situacijos ir gyventojų poreikio tyrimo duomenys, didžioji dalis atsakiusiųjų, t.y. 21 proc. respondentų, mano, kad Naujojoje Akmenėje turėtų būti skiriama daugiausia dėmesio ir lėšų, siekiant spręsti socialiai pažeidžiamų ir socialinę riziką patiriančių asmenų problemas, vaikų ir jaunimo užimtumo iniciatyvoms (SI-22), o 65,8

⁶ Akmenės rajono savivaldybės informacija. Prieiga internetu: <https://www.akmene.lt/asociacijai/socialines-srities-nvo/139>

⁷ Akmenės rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų planas, prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d73700c1c1de11ed924fd817f8fa798e>

proc. atsakiusiųjų mano, kad šiuo metu Naujosios Akmenės mieste trūksta paslaugų vaikams ir jaunimui (SI-23) (žr. 4 priedą).

Ekonomika. SVV subjektų skaičius 2018-2022 metų laikotarpiu pastoviai didėjo visuose Šiaulių apskrities savivaldybėse, tame tarpe ir Akmenės rajono savivaldybėje, kur šis didėjimas minėtu laikotarpiu sudarė 9,38 proc. (ST-8) ir šis augimas yra dvigubai didesnis nei Šiaulių apskrities bendras ūkio subjektų augimas – 4,34 proc. Didesnis ūkio subjektų augimas 2018-2022 laikotarpiu apskrityje stebimas tik Šiaulių r. savivaldybėje (13,16 proc.) ir Kelmės r. savivaldybėje (9,79 proc.). (žr. 20 lentelę).

20 lentelė

Ūkio subjektų skaičius Šiaulių apskrityje

	2018	2019	2020	2021	2022
Šiaulių apskritis	7493	7571	7636	7564	7818
Akmenės r. sav.	373	363	389	385	408
Joniškio r. sav.	447	463	477	464	479
Kelmės r. sav.	521	538	560	549	572
Pakruojo r. sav.	395	410	407	411	413
Radviliškio r. sav.	667	679	676	689	699
Šiaulių m. sav.	4072	4051	4031	3979	4095
Šiaulių r. sav.	1018	1067	1096	1087	1152

Šaltinis: sudaryta pagal Valstybės duomenų agentūros <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=4c919020-9559-4fcd-a7ab-8f6e68e1cd9e#/> duomenis (žr. 7 priedą)

Akmenės laisvoji ekonominė zona. Akmenės rajono savivaldybėje veikia Akmenės laisvoji ekonominė zona (toliau – LEZ⁸), užimanti 98,6 ha plotą. Akmenės LEZ yra padalinta į šiaurės ir pietų dalis. Šiaurinė Akmenės LEZ dalis yra Naujosios Akmenės miesto teritorijos ribose, tačiau šiuo metu visi 7 sklypai yra laisvi. Pietų dalis yra Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje ir ten esančių 6 sklypų penki yra užimti arba daliniai užimti. Juose veikia medienos drožlių plokščių gamintojos AB „Klaipėdos mediena“ skyrius, šilumos tiekėja UAB „Rietuva“, baldų gamintoja UAB „VMG Akmenės baldai“, įrangos priežiūros ir procesų automatizavimo UAB „VMG Service Akmenė“, statybinės medienos sprendimų gamintoja UAB „VMG Lignum Construction“ ir NT veiklą vykdanči UAB „Akmenės projektai“. Laisvoji zona specializuojasi medienos, statybų, energetikos ir logistikos sektoriuose, bet yra atvira ir kitiems verslo sektoriams.

Per 2022 metus Akmenės LEZ įmonėse dirbančių darbuotojų skaičius išaugo nuo 230 iki 280, o investuotojai sumokėjo daugiau kaip 2,2 mln. GPM ir Sodros mokesčių. Akmenės LEZ prognozuoja, kad įgyvendinus esamus ir suplanuotus plėtros projektus, 2025 m. teritorijos darbuotojų skaičius sieks apie 800-1000⁹ (G-3).

⁸Akmenės laisvoji ekonominė zona, prieiga internetu: <https://akmenefez.lt/lt/about-afez/#north>

⁹ Verslo žinios, prieiga internetu: <https://www.vz.lt/pramone/2023/07/20/akmenes-lez-investuotoju-apyvarta-augo-57#ixzz8JgMdaGhW>

Savarankiškai dirbančių asmenų skaičius. Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, dirbančių pagal verslo liudijimus skaičius 2018-2022 metais sumažėjo 22,02 proc., o Naujosios Akmenės mieste sumažėjo 22,95 proc. Tam didžiausią įtaką daro mažėjantis su verslo liudijimų galimų vykdyti veiklų skaičius. Atitinkamai gyventojai rinkosi kitą savarankiškos veiklos vykdymo formą – individualios veiklos pažymas. Su šiomis pažymomis veiklą vykdančių savivaldybės gyventojų nagrinėjamu 2018-2022 laikotarpiu padaugėjo net 140,34 proc., o Naujosios Akmenės mieste – 137,46 proc. Vertinant bendrai gyventojų, vykdančių savarankišką veiklą, VVG teritorijoje padaugėjo trečdaliu – 33,69 proc. (ST-9) (žr. 21 lentelę).

21 lentelė

Savarankiškai dirbančių asmenų skaičius Akmenės rajono savivaldybėje ir Naujojoje Akmenėje

	2018	2019	2020	2021	2022
Verslo liudijimas Akmenės rajone	436	419	368	326	340
Verslo liudijimas Naujojoje Akmenėje*	173	168	148	131	134
Individualios veiklos pažyma Akmenės rajone	238	379	460	543	572
Individualios veiklos pažyma Naujojoje Akmenėje*	95	152	185	218	225

*Išskaičiuota pagal procentinę Naujosios Akmenės miesto gyventojų dalį.

Šaltinis: Sudaryta pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos statistinius duomenis. Mokesčių mokėtojų registravimo statistika. Prieiga internetu: <https://www.vmi.lt/evmi/2022metai3>

Naujosios Akmenės gyventojų, dalyvavusių apklausoje, nuomone didžiausias dėmesys ir lėšos, siekiant spręsti socialiai pažeidžiamų ir socialinę riziką patiriančių asmenų problemas ekonominio aktyvumo srityje, turi būti skirtas darbo vietų kūrimui (taip mano 20,8 proc. apklaustųjų) (SI-24) ir naujų profesinių įgūdžių suteikimui (neformaliam profesiniam mokymui, ugdymui darbo vietoje, praktikai ir pan.) (taip mano 13,4 proc. apklaustųjų) (P-22).

Naujų profesinių įgūdžių įgijimui reikalingų paslaugų trūkumą nurodė 71,7 proc. apklaustųjų, o kad Naujosios Akmenės VVG teritorijoje trūksta tarpininkavimo, informavimo paslaugų ir pagalbos įsidarbinant nurodė 57,5 proc. apklaustųjų.

VšĮ Inovacijų agentūra registruoja Lietuvoje veikiančius socialinius verslus. Naujosios Akmenės VVG teritorijoje nėra įkurto ir veikiančio nei vieno socialinio verslo (<https://socialinisverslas.inovacijuagentura.lt/businesses/>) (SI-25).

2.2. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ (SSGG) ANALIZĖ

STIPRYBĖS		SILPNYBĖS	
1.	Didelis socialinių paslaugų teikimo patirtį turinčių nevyriausybinų organizacijų skaičius (ST-1, ST-2, ST-6, ST-7)	1.	Nepakankama socialinę atskirtį patiriančių asmenų užimtumo ir saviraiškos paslaugų pasiūla (SI-1, SI-10, SI-12, SI-15, SI-16, SI-18, SI-19, SI-20, SI-21)
2.	Gyventojų pasirengimas prisidėti prie bendruomenės iniciatyvų organizuojant sociokultūrinės veiklas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims (ST-3, ST-4, ST-5).	2.	Mažėjantis užimtų gyventojų ir didėjantis bedarbių bei besirengiančių darbo rinkai skaičius Naujosios Akmenės mieste (SI-2, SI-3, SI-4, SI-5)
3.	Didėjantis ūkio subjektų skaičius Akmenės savivaldybėje (ST-8)	3.	Dalis socialinių paslaugų netenkina minimalių socialinių paslaugų išvystymo normatyvų dėl socialinių paslaugų trūkumo (SI-6, SI-7, SI-8, SI-9, SI-11, SI-13, SI-17, SI-20, SI-21)
4.	Daugėja savarankiškai dirbančių asmenų (ST-9)	4.	Didelis ir didėjantis skurdo lygis (SI-14)
5.		5.	Nėra veikiančių socialinių verslų ir paskatų jiems atsirasti (SI-24, SI-25)
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1.	Socialinės politikos nuostata, skatinanti daugiau paslaugų teikti bendruomenėse, o ne institucijose (Akmenės r. savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų planas)	1.	Socialinės apsaugos poreikio ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės (SPP)
2.	Kuriama Šiaulių regiono funkcinė zona turizmo, viešųjų paslaugų, verslo skatinimo kryptyse (RPP)	2.	Nekuriant alternatyvių globai socialinių paslaugų, ateityje didės ilgalaikės socialinės globos gavėjų globos įstaigose skaičius (SPP)
3.	Didėjančios investicijos į Akmenės LEZ ir augančios įmonės, sudaro prielaidas įsidarbinti Naujosios Akmenės miesto gyventojus (G-1)	3.	Nepakankamos socialinių paslaugų, teikiamų tam tikroms tikslinėms grupėms, apimtys turės įtakos didesnei socialinei atskirčiai (SPP)
4.		4.	Didėjantis socialinė atskirtis dėl nepakankamų socialinių paslaugų, teikiamų tam tikroms socialinėms grupėms, apimčių (RPP)
5.		5.	Nemažėjanti socialinė ir ekonominė atskirtis tarp Lietuvos regionų (RPP)
6.		6.	Visuomenės senėjimo ir gimstamumo mažėjimo tendencijos ES ir Lietuvoje (RPP)

3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ IR SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTE

Teritorijos poreikių ir galimybių analizėje identifikuota situacija, pagrindžianti socialinę atskirtį Naujosios Akmenės mieste, kurią patiria įvairių tikslinių grupių asmenys. Tikslas pasirinktas yra susijęs su kompleksine problema, apimančia ir socialinės atskirties, ir ekonominio gyvybingumo sritis – dideliu ir didėjančiu skurdo lygiu (silpnybė Nr. 4). Be šios kompleksinės problemos, tikslo pasirinkimas susijęs su konkrečiomis socialinės atskirties problemomis - „Nepakankama socialinę atskirtį patiriančių asmenų užimtumo ir saviraiškos paslaugų pasiūla“ (silpnybė Nr.1) „Dalis socialinių paslaugų netenkina minimalių socialinių paslaugų išvystymo normatyvų dėl socialinių paslaugų trūkumo“ (silpnybė Nr.3) bei ekonominio aktyvumo problemomis - „Mažėjantis užimtų gyventojų ir didėjantis bedarbių bei besirengiančių darbo rinkai skaičius Naujosios Akmenės mieste“ (silpnybė Nr.2) „Nėra veikiančių socialinių verslų ir paskatų jiems atsirasti“ (silpnybė Nr.5).

TIKSLO 1 ALTERNATYVA	TIKSLO 2 ALTERNATYVA
MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ IR SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTE	MAŽINTI SKURDĄ NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTE DIDINANT EKONOMINĮ AKTYVUMĄ
Alternatyva geresnė, nes apima kompleksinį požiūrį į skurdo mažinimą VVG teritorijoje, įtraukiant veiksmus susijusius ir su didesne socialine integracija ir su ekonominio aktyvumo skatinimu	Alternatyva blogesnė, nes apima tik ekonominį skurdo mažinimo kontekstą, tačiau neapima didesnės socialinės integracijos

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023 m.)	Siekiamą reikšmė (2029 m.)
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis (proc.)	0	40
2.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos	0	2

1.1 UŽDAVINYS – DIDINTI SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ ĮTRAUKTĮ

Uždavinio formulavimas yra pagrįstas SSGG analizėje identifikuotomis problemomis, kurios pagrįstos VVG teritorijos situacijos analize. Uždaviniu sprendžiamos šios silpnybės: Nr. 1 „Nepakankama socialinę atskirtį patiriančių asmenų užimtumo ir saviraiškos paslaugų pasiūla“ ir Nr. 3 „Dalis socialinių paslaugų netenkina minimalių socialinių paslaugų išvystymo normatyvų dėl socialinių paslaugų trūkumo“. Kad problemos bus sėkmingai sprendžiamos įrodo SSGG analizėje identifikuotos stiprybės: Nr. 1 „Didelis socialinių paslaugų teikimo patirtį turinčių nevyriausybinių organizacijų skaičius,“ ir Nr. 2 „Gyventojų pasirengimas prisidėti prie bendruomenės iniciatyvų organizuojant sociokultūrinės veiklas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims“. Strategijoje numatytais veiksmais sprendžiant įvardintas problemas, bus gerinama socialinių paslaugų teikimo kokybė, didinama socialinę atskirtį patiriančių asmenų užimtumo veiklų pasiūla, taip sudarant sąlygas didesnei strategijoje numatytų tikslinių grupių asmenų socialinei integracijai.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai	0			935	65	0	0		1000
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0			8	2	0	0		10

1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
DIDINTI SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ ĮTRAUKTĮ	GERINTI SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMĄ
<p>Pasirenkama alternatyva. Pasirinkimo priežastys – tikslinė grupė, kuriai skiriami strategijos veiksmuose numatyti veiksmai yra plati, neapribojanti tik socialinių paslaugų teikimą reglamentuojančiuose aktuose įvardintus socialinių paslaugų gavėjus. Ši alternatyva leidžia strategijos įgyvendintojams veiksmus orientuoti į platesnę asmenų, patiriančių socialinę atskirtį, grupę.</p>	<p>Nepasirenkama alternatyva dėl to, jog socialinių paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose yra įvardintos tikslinės grupės, kurioms gali būti teikiamos socialinės paslaugos. Tačiau socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupės gali būti platesnės, todėl ši alternatyva siaurina galima veiksmų, įgyvendinamų strategijos lėšomis, spektrą.</p>

1.2 UŽDAVINYS – SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ BEI NAUJŲ VERSLŲ, ĮSKAITANT IR SOCIALINĮ VERSLĄ, KŪRIMĄ IR PLĖTRĄ

Uždavinio formulavimas yra pagrįstas SSGG analizėje identifikuotomis stiprybėmis ir silpnybėmis, kurios pagrįstos VVG teritorijos situacijos analize. Uždaviniu sprendžiamos šios silpnybės: Nr. 2 „Mažėjantis užimtų gyventojų ir didėjantis bedarbių bei besirengiančių darbo rinkai skaičius Naujosios Akmenės mieste“ ir Nr. 5 „Nėra veikiančių socialinių verslų ir paskatų jiems atsirasti“. Kad minimos silpnybės bus sprendžiamos, pagrindą suteikia SSGG analizėje identifikuotomis stiprybėmis: Nr. 3 „Didėjantis ūkio subjektų skaičius Akmenės savivaldybėje“ ir Nr. 4 „Daugėja savarankiškai dirbančių asmenų“. Strategijos veiksmais bus padidintas ekonominis aktyvumas bei įkurti nauji verslai, įskaitant socialiniai, VVG teritorijoje.

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiama reikšmė
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai	0				6				6
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0				1				1
3.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ir plėtrai	0				1	1			2
4.	Paramą gavusios įmonės (iš jų: labai mažos, mažosios, vidutinės ir didelės)	0				1	1			2
5.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0				1	1			2

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ BEI NAUJŲ VERSLŲ, ĮSKAITANT IR SOCIALINĮ VERSLĄ, KŪRIMĄ IR PLĖTRĄ	1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA DIDINTI VERSLO SUBJEKTŲ KOMPETANCIJAS
Pasirenkama alternatyva, nes strategijos veiksmai, kurie bus įgyvendinami tiesiogiai susiję su kompleksine VVG teritorijos problema, sprendžiama šios strategijos įgyvendinimu – dideliu skurdo lygiu. Padidinus ekonominį aktyvumą, sudarius sąlygas susikurti naujiems verslo, įskaitant socialinį verslą, subjektams, bus	Nepasirenkama alternatyva, nes nėra tiesioginės sąsajos su kompleksine VVG teritorijos problema, sprendžiama šios strategijos įgyvendinimu – dideliu skurdo lygiu. Didinant esamų verslo subjektų kompetencijas, ekonominis aktyvumas didėtų, tačiau nesukūrus sąlygų atsirasti naujiems verslams, įskaitant socialinį, nebus didinamas ekonomiškai aktyvių gyventojų

tiesiogiai įtakojamas skurdo lygio VVG teritorijoje mažėjimas.	skaičius, kas turi tiesioginę sąsają su skurdo lygio mažėjimu.
--	--

2. TIKSLAS – STIPRINTI VISUOMENĖS CIVILINĖS PARENGTIES ĮGŪDŽIUS, RENGIANTIS EKSTREMALIOMS SITUACIJOMS IR GRĖSMĖMS NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTE

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2026 m.)	Siekiamą reikšmė (2029 m.)
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurie dalyvaudami gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose įgijo įgūdžių, dalis (proc.)	0	95

2.1 UŽDAVINYS – UGDYTI VIETOS GYVENTOJŲ SAVISAUGOS KULTŪRĄ, PASITELKIANČI CIVILINĖS SAUGOS VISUOMENĖS ŠVIETIMĄ VEIKSMINGAI PREVENCIJAI, REAGAVIMUI IR GREITAM ATSISTATYMIUI

	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2026 m.)	Siekiamą reikšmė (2029 m.)
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai, dalyvavę gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose	0	100

4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO RENGIANT STRATEGIJĄ EIGA

4.1. VIEŠIEJI PRISTATYMAI IR KONSULTACIJOS

Rengiant Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės vietos plėtros 2023-2029 m. strategija buvo rengiama vadovaujantis Vietos plėtros strategijų rengimo ir atrankos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2022 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1V-672. 2023 m. kovo 10 d. vykusiame visuotiniame narių susirinkime Naujosios Akmenės miesto VVG nariai buvo informuoti apie galimybę rengti naują 2023-2029 m. vietos plėtros strategiją ir pakviesti aktyviai dalyvauti strategijos rengimo procese (žr. 5 priedą).

Rengiant Strategiją Naujosios Akmenės MVVG siekė, kad visiems gyventojams būtų sudaryta galimybė išsamiai susipažinti su vietos plėtros Strategijos tikslais, uždaviniais, veiksmais, rengimo procesu ir rezultatais. Strategijos rengimo metu, siekiant užtikrinti visų suinteresuotų asmenų bei organizacijų įsitraukimą, vadovautasi viešumo, partnerystės, lyčių lygybės, plataus bendruomenės įtraukimo ir diskusijų su visomis suinteresuotomis šalimis principais. Visą Strategijos rengimo laikotarpį buvo laikomasi horizontaliųjų principų reikalavimų: susitikimai, diskusijos vyko patalpose, pritaikytose judėjimo ar kitą negalią turintiems asmenims. Kviečiant ir registruojant dalyvius į susitikimus buvo prašoma nurodyti kokiai organizacijai atstovaujama ir pagal tai identifikuojami specialieji dalyvių poreikiai, užtikrinant visiems dalyviams vienodas galimybes, ir laikantis horizontaliųjų principų ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos¹⁰ reikalavimų. Siekiant į Strategijos rengimą įtraukti kuo didesnę miesto bendruomenės dalį, informacija apie planuojamą rengti Strategiją patalpinta internetiniuose puslapiuose www.naujosiosakmenesvvg.lt ir www.akmene.lt. Internetiniame Akmenės rajono savivaldybės puslapyje, polapyje „Asociacijai“ yra išskirta atskira skiltis „Miesto VVG“, kurs skelbiama su Naujosios Akmenės miesto VVG veikla susijusi informacija.

Savivaldybės naujienų skiltyje buvo skelta informacija apie strategijos rengimo procesą (žr. 5 priedą):

- 2023-03-23 buvo paskelbta informacija kvietimą teikti projektinius pasiūlymus ir idėjas naujos strategijos rengimui (<https://www.akmene.lt/skelbimai/naujosios-akmenes-miesto-vietos-veiklos-grupe-kviecia-teikti-projektinius-pasiulymus/5358>);
- 2023-06-07 savivaldybės puslapyje buvo paskelbtas raginimas aktyviai dalyvauti Naujosios Akmenės miesto VVG strategijos rengime, pristatant 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos uždavinius, pagal kuriuos yra rengiama strategija (<https://www.akmene.lt/skelbimai/kvieciame-aktyviai-dalyvauti-naujosios-akmenes-miesto-2024-2027-metu-vietos-pletros-strategijos-rengime/5662>);

¹⁰ Europos sąjungos pagrindinių teisių chartija. prieiga internetu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/txt/pdf/?uri=celex:12016p/txt&from=ga>

- 2023-07-10 Akmenės rajono savivaldybės puslapyje buvo paskelbtas kvietimas miesto gyventojus ir organizacijas dalyvauti anketinėje Naujosios Akmenės miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo apklausoje (<https://www.akmene.lt/skelbimai/kvieciame-dalyvauti-apklausoje/5809>);
- 2023-11-16 Akmenės rajono savivaldybės puslapyje buvo paskelbta informacija apie strategijos rengimo procesą (<https://www.akmene.lt/informacija-apie-naujosios-akmenes-miesto-vietos-veiklos-grupes-rengiama-2023-2029-m.-vietos-pletros-strategijos-projekta/6367>);
- 2023-11-17 Akmenės rajono savivaldybės puslapyje buvo paskelbtas kvietimas į viešą strategijos pristatymą (<https://www.akmene.lt/skelbimai/kvieciame-i-vietos-pletros-strategijos-viesa-pristatyma/6371>).

Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės internetiniame puslapyje, taip pat nuolatos skelbiama informacija apie strategijos rengimo procesą (žr. 5 priedą):

- 2023-03-21 buvo patalpinta informacija apie sprendimą rengti naujo laikotarpio strategiją ir kvietimą teikti projektinius pasiūlymus (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/naujosios-akmenes-miesto-vietos-veiklos-grupe-ruosia-nauja-vietos-pletros-strategija/>);
- 2023-03-23 paskelbta informacija pristatant 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos uždavinius, pagal kuriuos yra rengiama strategija (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/naujosios-akmenes-miesto-vietos-veiklos-grupe-kviecia-teikti-projektinius-pasiulymus-naujosios-akmenes-miesto-vietos-pletros-strategijos-rengimui-2021-2027-m-finansavimo-periodui/>);
- 2023-06-07 supažindinta su LR Vidaus reikalų ministerijos organizuotais mokymais vietos veiklos grupių atstovams, kuriuose dalyvavo ir Naujosios Akmenės miesto VVG pirmininkė S. Norvaišienė ir Savivaldybės Investicijų ir projektų valdymo skyriaus vedėjo pavaduotoja B. Navickienė (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/vyko-mokymai-miestu-vietos-veiklos-grupems/>);
- 2023-06-07 taip pat paskelbtas kvietimas dalyvauti naujo laikotarpio (2023-2027 m.) vietos plėtros strategijos projekto aptarime (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/kvieciame-i-naujo-laikotarpio-2023-2027-m-vietos-pletros-strategijos-projekto-aptarima/>) (žr. 5 priedą);
- 2023-07-07 trumpai pristatyti 2023-06-12 dienos susitikimai su įvairiomis Naujosios Akmenės mieste veikiančiomis organizacijomis (www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/susitikimas-del-vvg-strategijos-ruosimo/);
- 2023-07-07 taip pat paskelbtas kvietimas miesto gyventojus ir organizacijas dalyvauti anketinėje Naujosios Akmenės miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo apklausoje (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/naujienos/>);
- 2023-07-07 taip pat paskelbtas kvietimas miesto gyventojus ir organizacijas dalyvauti anketinėje Naujosios Akmenės miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo apklausoje (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/naujienos/>);
- 2023-11-16 buvo paskelbta informacija apie strategijos rengimo procesą (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/informacija-apie-naujosios-akmenes-miesto-vietos-veiklos-grupes-rengiama-2023-2029-m-vietos-pletros-strategijos-projekta/>);

- 2023-11-17 buvo paskelbtas kvietimas į viešą strategijos pristatymą (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/767/>);
- 2023-11-17 buvo paskelbta informacija apie naujai išrinktą valdybą (<http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/index.php/778/>).

Akmenės rajono savivaldybės socialinio tinklo „Facebook“ paskyra 2023 m. birželio 8 d. paskelbtas raginimas teikti projektines idėjas Strategijos rengimui, 2023 m. liepos 10 ir 27 dienomis (žr. 5 priedą) paskelbta anketinė Naujosios Akmenės miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimo **apklausos anketa** (žr. 4 priedą). 2023 m. lapkričio 17 d. paskelbta informacija ir kvietimas į viešą strategijos pristatymą, o 2023 m. lapkričio 22 d. paskelbta informacija apie įvykusį pristatymą (žr. 5 priedą).

Vietos plėtros strategijos rengimo metu buvo organizuoti trys **individualios konsultacijos - susitikimai** su skirtinguose sektoriuose (NVO, verslo, valdžios) veikiančiomis organizacijomis bei vietos valdžios atstovais (žr. 6 priedą). Konsultacijų – susitikimų metu buvo aptariamose pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria Naujosios Akmenės miesto gyventojai, diskutuota apie problemų sprendimo galimybes. 2023 m. birželio 12 d. įvyko du susitikimai. Pirmasis susitikimas vyko tarp Akmenės rajono savivaldybės vicemero, Akmenės rajono savivaldybės administracijos atstovų ir Naujosios Akmenės VVG. Susitikime dalyvavo 6 dalyviai. Jame aptarti vietos plėtros strategijos tikslai, pagrindinės galimos veiklos, tikslinės grupės, finansavimo lėšos bei iškeltas savivaldybės prisidėjimo prie strategijos įgyvendinimo savivaldybės lėšomis klausimas.

Antrajame 2023 m. birželio 12 dienos susitikime dalyvavo 12 dalyvių iš įvairių organizacijų: Naujosios Akmenės miesto ir kaimiškiosios seniūnijos žmonių su negalia bendrijos, Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Naujosios Akmenės miesto bendrijos, Naujosios Akmenės ikimokyklinio ugdymo mokyklos, Akmenės rajono jaunimo ir suaugusiųjų švietimo centro, Naujosios Akmenės trečiojo amžiaus universiteto, VšĮ „Naujosios Akmenės sanatorija“, VšĮ „Tiesus kampas“, Neįgaliųjų dienos užimtumo centro bei Naujosios Akmenės miesto VVG. Susitikimo dalyviai pristatė savo atstovaujamą organizaciją ir patirtį Naujosios Akmenės MVVG praeitos strategijos įgyvendinime – vieni jau turėjo patirties ir buvo įgyvendinę vieną ar kelis projektus, o kiti dalyviai dar tik planuoja teikti projektus naujosios strategijos įgyvendinimo periode. Susitikimo metu miesto VVG atstovai pristatė strategijos rengimo esminius punktus, 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos uždavinius, pagal kuriuos yra rengiama strategija, socialinės atskirties asmenų grupės, galimas projektų veiklas, galimas projektų idėjas. Taip pat pristatė socialinio verslo gaires, socialinio verslo vykdymo modelius. Susitikimo dalyvių paprašyta pateikti savo pasiūlymus vietos plėtros strategijos rengimo eigoje, kad būtų pasiektas kuo kokybiškesni rezultatai ir užsibrėžti tikslai ir uždaviniai spręstų aktualiausias vietos problemas.

Šaltinis: Naujosios Akmenės miesto VVG archyvas

2 pav. 2023-06-12 susitikimo Akmenės rajono socialinių paslaugų centre

2023 m. birželio 29 d. Naujosios Akmenės miesto VVG strategijos rengimo procesas buvo pristatytas nevyriausybinių organizacijų tarybos posėdyje (žr. 6 priedą), kuriame dalyvavo dešimt dalyvių. Pristatymo metu buvo aptarti pagrindinės strategijos kryptys, galimos veiklos. Dalyvių paprašyta informaciją apie rengimą strategiją perduoti savo atstovaujamos organizacijoms ir paraginti jas dalyvauti strategijos rengime.

Šaltinis: Naujosios Akmenės miesto VVG archyvas

3 pav. 2023-06-29 pristatymo NVO tarybos posėdyje

2023 m. lapkričio 10 d. Naujosios Akmenės miesto VVG strategijos rengimo procesas bei strategijos projektas buvo pristatytas bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų atstovams (žr. 6 priedą), kuriame dalyvavo keturiolika dalyvių. Pristatymo metu buvo aptartas strategijos biudžetas, finansavimo intensyvumas, strategijos veiksmai.

2023 m. lapkričio 22 d. parengtas Naujosios Akmenės miesto VVG strategijos projektas buvo pristatytas miesto gyventojams, Naujosios Akmenės miesto bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų atstovams (žr. 6 priedą). Viešame pristatyme dalyvavo 28 dalyvių. Pristatymo metu buvo aptartas strategijos biudžetas, finansavimo intensyvumas, strategijos veiksmai. Strategijos projektui pastabų ir pasiūlymų gauta nebuvo.

4.2. PAGRINDINIAI KONSULTAVIMOSI REZULTATAI

Naujosios Akmenės miesto strategijos rengimo metu, atliekant VVG teritorijos situacijos ir gyventojų poreikių apklausą, buvo siekiama įtraukti kuo daugiau VVG teritorijos bendruomenės, todėl buvo nuolat konsultuojamasi su VVG teritorijos vietos gyventojais, juridiniais asmenimis, Akmenės rajono savivaldybe, Naujosios Akmenės miesto seniūnija, ir kitomis įstaigomis, kurios teikė informaciją, reikalingą vietovės situacijos ir gyventojų poreikių analizei atlikti. Nustatant VPS tikslus, uždavinius, pasirenkant vietos plėtros strategijos veiklos sritis buvo atsižvelgta į visuomenės nuomonę, siūlymus ir problemas aptartas ir išdiskutuotas viešų (konsultacinių) susirinkimų metu, ir pateiktas projektines idėjas.

Visų vykusių viešų diskusijų bei konsultacijų rezultatas – parengta ir patvirtinta Naujosios Akmenės miesto VVG visuotinio susirinkimo narių susirinkimo patvirtinta Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės 2023-2029 m. vietos plėtros strategija (žr. 12 priedą), kurioje nustatyti vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai bei veiksmai:

1 tikslas: MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ IR SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTE

1.1. uždavinys: DIDINTI SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ ĮTRAUKTĮ

1.1.1 veiksmas: „Socialinių paslaugų teikimas socialiai pažeidžiamiems asmenims“

1.1.2 veiksmas: „Užimtumo veiklų organizavimas senyvo amžiaus, neįgaliems ir kitiems socialiai pažeidžiamiems asmenims“

1.2. uždavinys: SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ BEI NAUJŲ VERSLŲ, ĮSKAITANT IR SOCIALINĮ VERSLĄ, KŪRIMĄ IR PLĖTRĄ

1.2.1 veiksmas: „Ekonominio aktyvumo, darbinių įgūdžių ugdymo, verslumo skatinimas, ugdant verslumo įgūdžius ir teikiant priemones, reikalingas verslo pradžiai ir plėtrai“

1.2.2 veiksmas: „Socialinio verslo kūrimas Naujojoje Akmenėje“.

2 tikslas: STIPRINTI VISUOMENĖS CIVILINĖS PARENGTIES ĮGŪDŽIUS, RENGIANČIUS EKSTREMALIOMS SITUACIJOMS IR GRĖSMĖMS NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTE

2.1. uždavinys: UGDYTI VIETOS GYVENTOJŲ SAVISAUGOS KULTŪRĄ, PASITELKIANT CIVILINĖS SAUGOS VISUOMENĖS ŠVIETIMĄ VEIKSMINGAI PREVENCIJAI, REAGAVIMUI IR GREITAM ATSISTATYMI

2.1.1 veiksmas: „Gyventojų švietimas civilinės saugos klausimais ir praktinių parengties įgūdžių ugdymas, krizių valdymo efektyvumui, bendruomenių atsparumui ir atsparumui dezinformacijai didinti Naujojoje Akmenėje“

5. NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS - MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ IR SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTE

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2022-2029 m.
Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	558462,26	160042,74	0,00	0,00	0,00	718 505,00
Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	129149,00	0,00	0,00	0,00	129 149,00
LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	98552,21	51033,79	0,00	0,00	0,00	149 586,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	290756,77	99774,13	0,00	0,00	0,00	390530,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	4423,68	0,00	0,00	0,00	0,00	4423,68
Iš viso tikslui:	0,00	0,00	0,00	952194,92	439999,66	0,00	0,00	0,00	1392194,58

1.1 UŽDAVINYS – DIDINTI SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ ĮTRAUKTĮ

Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	558462,26	110020,24	0,00	0,00	0,00	668482,50
Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	98552,21	19415,29	0,00	0,00	0,00	117967,50
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	290756,77	62575,88	0,00	0,00	0,00	353332,65

		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	4423,68	0,00	0,00	0,00	0,00	4423,68
		Iš viso uždaviniui:	0,00	0,00	0,00	952194,92	192011,41	0,00	0,00	0,00	1144206,33
1.1.1. Veiksmas – „Socialinių paslaugų teikimas socialiai pažeidžiamiesiems asmenims“ (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m., pabaiga – 2027 m.)	Viešieji ir privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	155502,04	0,00	0,00	0,00	0,00	155502,04
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	27441,55	0,00	0,00	0,00	0,00	27441,55
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	82192,06	0,00	0,00	0,00	0,00	82192,06
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	0,00	265135,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Veiksmas – „Užimtumo veiklų organizavimas senyvo amžiaus, neįgaliems ir kitiems socialiai pažeidžiamiesiems asmenims“ (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2025 m., pabaiga – 2029 m.)	Viešieji ir privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	402960,22	110020,24	0,00	0,00	0,00	512980,46
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	71110,66	19415,29	0,00	0,00	0,00	90525,95
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	208564,71	62575,88	0,00	0,00	0,00	271140,59
		Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	4423,68	0,00	0,00	0,00	0,00	4423,68
		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	0,00	687059,27	192011,41	0,00	0,00	0,00	0,00

1.2 UŽDAVINYS - SKATINTI EKONOMINĮ AKTYVUMĄ BEI NAUJŲ VERSLŲ, ĮSKAITANT IR SOCIALINĮ VERSLĄ, KŪRIMĄ IR PLĖTĄ

		Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	50022,50	0,00	0,00	0,00	50022,50
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	129149,00	0,00	0,00	0,00	129 149,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	0,00	31618,50	0,00	0,00	0,00	31618,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	37198,25	0,00	0,00	0,00	37198,25
		Privacios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso uždaviniui:	0,00	0,00	0,00	0,00	247988,25	0,00	0,00	0,00	247988,25
1.2.1. Veiksmas – „Ekonominio aktyvumo, darbinių įgūdžių ugdymo, verslumo skatinimas, ugdant verslumo įgūdžius ir teikiant priemones, reikalingas verslo pradžiai ir plėtrai“ (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2026 m., pabaiga – 2027 m.)	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	50022,50	0,00	0,00	0,00	50022,50
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	0,00	8827,50	0,00	0,00	0,00	8827,50
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	10385,30	0,00	0,00	0,00	10385,30
		Privacios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	0,00	0,00	69235,30	0,00	0,00	0,00	0,00

1.2.2. Veiksmas – „Socialinio verslo kūrimas Naujojoje Akmenėje“ (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2026 m., pabaiga – 2028 m.)	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje	Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Europos regioninės plėtros fondas	0,00	0,00	0,00	0,00	129149,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129 149,00
		LR valstybės biudžetas	0,00	0,00	0,00	0,00	22791,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22 791,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	26812,95	0,00	0,00	0,00	0,00	26812,95
		Privacios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Iš viso veiksmui:	0,00	0,00	0,00	0,00	178752,95	0,00	0,00	0,00	0,00	178752,95

2. TIKSLAS - STIPRINTI VISUOMENĖS CIVILINĖS PARENGTIES ĮGŪDŽIUS, RENGIANTIS EKSTREMALIOMS SITUACIJOMS IR GRĖSMĖMS NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTE

		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2026-2029
	Europos socialinis fondas +	0	0	0	0	0	85 000,00	0,00	0	85 000,00
	Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	LR valstybės biudžetas	0	0	0	0	0	15 000,00	0	0	15 000,00
	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	5 363,16	0	0	5 363,16

Privačios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso tikslui:	0	0	0	0	0	105 363,16	0	0	105 363,16

2.1 UŽDAVINYS – UGDYTI VIETOS GYVENTOJŲ SAVISAUGOS KULTŪRĄ, PASITELKIANČI CIVILINĖS SAUGOS VISUOMENĖS ŠVIETIMĄ VEIKSMINGAI PREVENCIJAI, REAGAVIMUI IR GREITAM ATSISTATYMIUI

		Europos socialinis fondas +	0	0	0	0	0	85 000,00	0	0	85 000,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		LR valstybės biudžetas	0	0	0	0	0	15 000,00	0	0	15 000,00
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	5 363,16	0	0	5 363,16
		Privačios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Iš viso uždaviniui:	0	0	0	0	0	105 363,16	0	0	105 363,16
2.1.1. Veiksmas - „Gyventojų švietimas civilinės saugos klausimais ir praktinių parengties įgūdžių ugdymas, krizių valdymo efektyvumui, bendruomenių atsparumui ir atsparumui dezinformacijai didinti Naujojoje	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje	Europos socialinis fondas +	0	0	0	0,00	0,00	85 000,00	0,00	0	85 000,00
		Europos regioninės plėtros fondas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		LR valstybės biudžetas	0	0	0	0,00	0,00	15 000,00	0,00	0	15 000,00

Akmenėje“ (veiksmo įgyvendinimo pradžia 2027 m., pabaiga – 2029 m.)	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0,00	0,00	5 363,16	0,00	0	5 363,16
	Privačios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Iš viso veiksmui:	0	0	0	0,00	0,00	105 363,16	0,00	0	105 363,16

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	803505,00	0,00	0,00	0,00	558462,26	160042,74	85000,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	129 149,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129149,00	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	164586,00	0,00	0,00	0,00	98552,21	51033,79	15000,00	0,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	395894,06	0,00	0,00	0,00	290756,77	99774,13	5363,16	0,00	0,00
Privačios lėšos	4423,68	0,00	0,00	0,00	4423,68	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso:	1497557,74	0,00	0,00	0,00	952194,92	439999,66	105363,16	0,00	0,00

Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	14450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14450,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	169 530,80	0,00	0,00	0,00	30 923,00	63 846,90	43 837,90	30 923,00	0,00
LR valstybės biudžetas	32467,20	0,00	0,00	0,00	5 457,00	11 267,10	10286,10	5 457,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš viso:	216448,00	0,00	0,00	0,00	36 380,00	75 114,00	68574,00	36 380,00	0,00

Iš viso vietos plėtros strategijai:	
Europos socialinis fondas +	817955,00
Europos regioninės plėtros fondas	298 679,80
LR valstybės biudžetas	197053,20
Savivaldybės biudžeto lėšos	395894,06
Privačios lėšos	4423,68
Iš viso:	1714005,74

Pastaba: Naujosios Akmenės vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos lėšų poreikio pagrindimas veiksams įgyvendinti patiekiamas 3 priede.

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

6.1. UŽ VEIKSMŲ, SKIRTŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJAI ĮGYVENDINTI, ATRANKĄ, STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO KOORDINAVIMĄ IR STEBĖSENĄ ATSAKINGI NAUJOSIOS AKMENĖS MIESTO VVG ORGANAI

Naujosios Akmenės miesto VVG atsakinga už parengtos VPS įgyvendinimą, koordinavimą ir stebėseną, t.y. už sklaidų ir kokybišką strategijos įgyvendinimą. Koordinavimo ir stebėsenos veiksmų tikslas – užtikrinti strategijos įgyvendinimo efektyvumą ir teigiamą jos poveikį Naujosios Akmenės miesto plėtrai. VVG organų ir darbuotojų atsakomybių sritys pateikiamos žemiau esančioje lentelėje.

22 lentelė

VVG darbuotojų ir valdymo organų atsakomybės sritys

VVG valdymo organas	Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės visuotinis narių susirinkimas
Atsakomybės sritis	<ol style="list-style-type: none"> 1) VPS ir jos pakeitimų tvirtinimas. 2) Kasmetinės ir galutinės VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitos tvirtinimas. 3) Naujosios Akmenės miesto VVG darbo skaidrumo, viešumo, tinkamo finansų panaudojimo užtikrinimas ir priežiūra. 4) Naujosios Akmenės miesto VVG pirmininko rinkimas ir atšaukimas, jo atlyginimo nustatymas, pareiginių nuostatų patvirtinimas. 5) Naujosios Akmenės miesto VVG valdybos narių rinkimas ir atšaukimas. 6) VVG administracinės struktūros ir darbuotojų pareigybių nustatymas, administracijos darbuotojų atlyginimų dydžių tvirtinimas.
VVG valdymo organas	Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės valdyba
Atsakomybės sritis	<ol style="list-style-type: none"> 1) VPS pakeitimo (-ų) inicijavimas. 2) Sprendimų dėl dalyvavimo projektinėse veiklose priėmimas. 3) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų tvirtinimas, jeigu VVG valdybai visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę. 4) Priima sprendimus dėl ES lėšomis finansuojamų projektų atrankos vykdymo. 5) Kvietimų, teikti veiksmų projektus, dokumentų tvirtinimas. 6) Siūlomų finansuoti veiksmų projektų sąrašo tvirtinimas. 7) Sprendimų dėl dalyvavimo asocijuotų organizacijų veikloje priėmimas.
VVG valdymo organas	Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės pirmininkas

Atsakomybės sritis	<ol style="list-style-type: none"> 1) Naujosios Akmenės miesto VVG atitikimo vietos veiklos grupės tinkamumo požymiams įgyvendinimas ir koordinavimas. 2) VPS administravimo koordinavimas. 3) VPS ir jos pakeitimų teikimas tvirtinti visuotiniam narių susirinkimui. 4) Metinių ir galutinės VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitų tvirtinimas. Informacijos apie VPS įgyvendinimą teikimas valdybai, visuotiniam narių susirinkimui ir asociacijos nariams. 5) VPS įgyvendinimo ataskaitų pateikimas kontroliuojančiajai institucijai. 6) VVG ir VPS buhalterinės apskaitos organizavimas pagal Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą. 7) Darbuotojų priėmimas į darbą, sutarčių su jais sudarymas. 8) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimo koordinavimas. 9) Pateiktų vietos plėtros projektų vertinimo ir siūlomų finansuoti projektų sąrašų sudarymo koordinavimas. 10) Vietos plėtros projektų atrankos posėdžių organizavimas. 11) VPS numatytų stebėsenos rodiklių reikšmių pasiekimo duomenų registravimo ir apskaičiavimo koordinavimas. 12) Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėsenos koordinavimas. 13) Sprendimų dėl viešųjų pirkimų atlikimo priėmimas. 14) Naujosios Akmenės miesto VVG atstovavimas asocijuotų organizacijų veiklose.
VVG darbuotojai	Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės įdarbintas darbuotojas (-ai)
Atsakomybės sritis	<ol style="list-style-type: none"> 1) VPS įgyvendinimo administravimas. 2) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimas. 3) Kvietimų teikti vietos plėtros projektus parengimas bei viešinimas. 4) Pateiktų vietos plėtros projektų vertinimo koordinavimas. 5) Siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąrašų sudarymas. 6) VPS įgyvendinimo metinių ir galutinės ataskaitų pildymas. 7) Pasiektų stebėsenos rodiklių reikšmių duomenų apskaičiavimas ir registravimas. 8) Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėsenos vykdymas. 9) VPS administravimo, vykdymo ir stebėsenos veiklų viešinimas. 10) Viešųjų pirkimų dokumentų rengimas ir viešųjų pirkimų procedūrų atlikimas.

6.2. VPS ĮGYVENDINIMO PROCEDŪRA

Reikalavimai projektų vykdytojams ir projektams. Naujosios Akmenės miesto VVG vietos plėtros strategija bus įgyvendinama veiksnių projektų įgyvendinimo principu, taikant konkursinį projektų atrankos būdą. Atrenkant projektų vykdytojus VVG užtikrins skaidrios konkurencijos sąlygas, t.y. nebus: teikiama privilegijų ir diskriminacijos atskiriems ūkio subjektams ar jų grupėms, dėl kurių galėtų atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, todėl strategijos

projektų pareiškėjais galės būti visi, VVG teritorijoje registruoti ir veiklą vykdančios juridiniai asmenys, išskyrus VVG.

Nustatant reikalavimus projektams ir pareiškėjams dėmesys bus skiriamas horizontaliųjų principų (partnerystės ir atvirumo, lyčių lygybės, nediskriminavimo ir jaunimo dalyvavimo) įgyvendinimui. Projektai, kuriuose numatyti tokie apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui arba numatyti tokie projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui, negalės būti siūlomų finansuoti projektų sąrašė.

Vietos plėtros projektų atranka (kvietimų paskelbimo, vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir vietos plėtros projektų sąrašų sudarymo terminus) vyks vadovaujantis Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių nuostatomis. Kvietimo dokumentus ir jų pakeitimus tvirtina visuotinis miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę.

Visi atrankos metu patvirtinti ir į siūlomus finansuoti sąrašus įtraukti vietos plėtros projektai turi atitikti bendruosius ir kitus projektų reikalavimus, nustatytus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse.

Siūlomų finansuoti, rezervo ir siūlomus įgyvendinti projektų sąrašus, Naujosios Akmenės miesto VVG teikia LR Vidaus reikalų ministerijai Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais. Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijai patvirtinus vietos plėtros projektų sąrašus, pastarieji bus skelbiami Naujosios Akmenės miesto VVG interneto svetainėje www.naujosiosakmenesvvg.lt.

Vietos plėtros projektų atranka, prasidedanti nuo kvietimų paskelbimo, vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir vietos plėtros projektų sąrašų sudarymo, vyks pagal terminus, nurodytus Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių nuostatose.

Naujosios Akmenės miesto VVG atlikdama Strategijos įgyvendinimo veiksmus, t.y. tikslus, uždavinius, veiksmus, atrenkant vietos projektų pareiškėjus bei projektų atrankos procedūras, laikysis šių horizontaliųjų principų:

- ✓ *partnerystės ir atvirumo*: įgyvendinant strategiją bus skatinama partnerystė tarp kelių NVO ir kitų organizacijų vietos lygmeniu, numatant kvietimų dokumentuose papildomus balus. Vykdančiam projektų veiklas, skirtingų organizacijų partneriai netik pasidalins gerąja patirtimi, bet ir padidins strategijos įgyvendinimo efektyvumą, užtikrindami ženkliai atviresnę strategijos įgyvendinimo procesą. Kvietimo ir atrankos metu, siekiant kuo platesnės vietos gyventojų socialinių grupių įtraukties, Naujosios akmenės miesto

VVG interneto svetainėje <http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/> . Bus skelbiama Kvietimų, atrankos, siūlomų finansuoti projektų sąrašų ir kita, papildoma informacija. Taip vietos projektų pareiškėjams bus suteiktos vienodos galimybės dalyvauti projektų konkurse, konsultuotis dėl kvietimo sąlygų ir (arba) dėl projektinio pasiūlymo rengimo jiems priimtinu būdu: raštu, žodžiu ir (arba) nuotolinio ryšio priemonėmis;

- ✓ *objektyvumo, nediskriminavimo ir lygiateisiškumo*: vietos plėtros projektų atrankos kriterijus ir vietos plėtros projektų atrankos tvarką nustatyti taip, kad nebūtų nepagrįstai ribojamos vietos plėtros projektinių pasiūlymų teikėjų (toliau – pareiškėjai) galimybės ar nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems pareiškėjams. Visiems pareiškėjams teikti vienodą informaciją apie miesto VVG paskelbtą kvietimą, taip pat sudaryti vienodas sąlygas tokią informaciją gauti.
- ✓ *nešališkumo ir skaidrumo*: Asmenys, dalyvaujantys rengiant ir priimant miesto VVG sprendimus dėl kvietimo dokumentų ar jų pakeitimų tvirtinimo, vietos plėtros projektų sąrašų, rezervinių vietos plėtros projektų sąrašų ar jų pakeitimų tvirtinimo ir (ar) vietos plėtros strategijos keitimo, (t. y. miesto VVG administracijos darbuotojai ir sprendimus priimančių miesto VVG organų nariai) turi savo veikloje užtikrinti viešųjų interesų viršenybę ir deklaruoti savo privačius interesus, kaip nustatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme.
- ✓ *konfidencialumo*: turi vietos plėtros projektiniame pasiūlyme, paraiškoje dėl vietos plėtros projekto finansavimo (toliau – vietos plėtros projekto paraiška) ir vietos plėtros projekto sutartyje pateiktą informaciją naudoti tik vietos plėtros projektinio pasiūlymo vertinimo, vietos plėtros projekto atrankos, stebėsenos ir (ar) vietos plėtros strategijos įgyvendinimo stebėsenos, vertinimo tikslais ir neskleisti informacijos apie vietos plėtros projektą, išskyrus Taisyklėse nustatytus atvejus ir atvejus, kai tokia informacija naudojama siekiant dalintis gerąja vietos plėtros strategijų įgyvendinimo, įgyvendinimo administravimo patirtimi ar Ministerijai, Agentūrai vykdant komunikavimo apie Priemonę veiksmus;
- ✓ *išsamumo*: Naujosios Akmenės miesto VVG sprendimai turi būti aiškūs ir argumentuoti.

Veiklų projektų vertinimo procedūra. Po kvietimo gauti veiklų projektiniai pasiūlymai atrenkami skaidriai, nediskriminuojančiai, išvengiant interesų konflikto. Veiklų projektinius pasiūlymus vertina Naujosios Akmenės miesto VVG paskirti veiklų projektų vertintojai. VPS įgyvendinimo metu gali būti sudaromos dvi vertintojų grupės. Pirmąją grupę sudaro: vienas asmuo, priklausantis Naujosios Akmenės miesto VVG (tačiau ne valdybos narys) ir po vieną asmenį atstovaujantį verslo, NVO ir valdžios sektorius. Antrą grupę sudaro du išorės ekspertai, turintys projektų vertinimo patirties. Naujosios Akmenės miesto VVG, prieš kvietimo teikti veiklų projektinius pasiūlymus paskelbimą, nutaria kuri vertintojų grupė bus pasirinkta. Miesto VVG visuotinio susirinkimo ar kolegialaus valdymo organo nariai, dalyvaujantys priimant

su vietos plėtros projektų atranka susijusius sprendimus, negali būti skiriami vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertintojais. Prieš atlikdamas vertinimą, vietos plėtros projekto vertintojas turi raštu patvirtinti konfidencialumo ir nešališkumo deklaracijas, kuriomis įsipareigoja būti nešališkas ir laikytis konfidencialumo. Miesto VVG užtikrina, kad paskirto asmens dalyvavimas vertinant vietos plėtros projektinį pasiūlymą nesukels interesų konflikto.

Atrankos ir vertinimo ataskaitas, pasitelkiant ir išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius, tvirtins VVG valdyba, kurioje partneriams atstovauja vienodas skaičius valdymo organo narių ir šio organo sprendimų priėmimo tvarka užtikrina, kad, priimant sprendimus, ne mažiau kaip 50 procentų balsų teks partneriams, kurie nėra viešosios valdžios institucijos. Atrenkant vietos projektus bus skiriamas papildomas balas jei pastarojo įgyvendinimas planuojamas kartu su partneriu, vadovaujantis šiais kriterijais:

- ✓ *Aktualumo*: partneriai turi vykdyti jiems skirtas veiklas ir būti susiję su problema, kurią ketinama spręsti mažinimu;
- ✓ *Proporcingumo*: turi būti užtikrintas visų projekto partnerių (teritorinių, socialinių, ekonominių, NVO) atstovavimas, nė viena iš partnerių grupių neturėtų dominuoti;
- ✓ *Atstovavimo apimties*: turėtų būti įtraukti partneriai, atstovaujantys platesniems, o ne siauresniems, individualiems interesams;

Kiti atrankos metu taikomi principai:

- ✓ *Lyčių lygybės principo*. Vykdamas projektų pareiškėjų atrankos procedūras bus atsižvelgiama į abiejų lyčių lygias teises, atsakomybes ir galimybes;
- ✓ *Nediskriminavimo principo*. Atrankos metu projektams suteikiant vertinimo balus nei pareiškėjams, nei dalyviams nebus taikoma diskriminacija dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitų bruožų ir bus atsižvelgta į jaunimo situaciją bei poreikius.
- ✓ *Jaunimo dalyvavimo principo*. Užtikrinimas bus vykdomas pagal Taisyklių ir Naujosios Akmenės miesto VVG Įstatuose patvirtintą nuostatą, jog bent vienas kolegialaus valdymo organo narys yra jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas jaunimo nevyriausybinės organizacijos.

Visa projektų vertinimo procedūra turi neprieštarauti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro bendrųjų nuostatų. VVG valdyba, gavusi vertintojų ataskaitas, priima sprendimą dėl siūlomų finansuoti, siūlomų nefinansuoti ir rezervo sąrašų patvirtinimo ir jų teikimo Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijai Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais.

Reikalavimai projektams. Visi atrankos metu patvirtinti ir į siūlomus finansuoti sąrašus įtraukti vietos plėtros projektai turi atitikti bendruosius ir kitus projektų reikalavimus, nustatytus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse. Siūlomų finansuoti ir rezervo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašus, Naujosios Akmenės miesto VVG teiks LR Vidaus reikalų ministerijai Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais. Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijai patvirtinus siūlomus finansuoti vietos plėtros projektus, informacija skelbiama Naujosios Akmenės miesto VVG interneto svetainėje: <http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/>.

Nuosavas įnašas. Įgyvendinant Naujosios Akmenės miesto VPS kiekvienam veiksmui bus skiriamos Europos Sąjungos struktūrinių fondų (toliau – ES) bei privačios pareiškėjų ir (arba) partnerių lėšos. Įgyvendinant 1.1 uždavinį „Didinti socialiai pažeidžiamų asmenų įtrauktį“ ES lėšos sudarys ne daugiau kaip 69 proc. projekto lėšų poreikio, o likusias lėšas ne mažiau kaip 31 proc. sudarys Akmenės rajono savivaldybės indėlis. Įgyvendinant 1.2. uždavinį „Skatinti ekonominį aktyvumą bei naujų verslų, įskaitant ir socialinį verslą, kūrimą ir plėtrą“ ES lėšos sudarys ne daugiau kaip 70 proc. projekto lėšų poreikio, o likusias lėšas ne mažiau kaip 15 proc. sudarys Akmenės rajono savivaldybės indėlis ir ne mažiau kaip 15 proc. nuosavos pareiškėjų lėšos. Projektinių paraiškų pareiškėjas ar (ir) jo partneris savo iniciatyva ir savo, ir (arba) kitų šaltinių, lėšomis gali prisidėti prie vietos plėtros projekto įgyvendinimo didesne tinkamų finansuoti projekto išlaidų dalimi. Nuosavo Kiti nuosavo įnašo užskaitymo būdai turi atitikti reikalavimus, nustatytus aktualiose „Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse“.

6.3. VPS STEBĖSENOS TVARKA IR ĮGYVENDINIMO ETAPAI

Už Naujosios Akmenės miesto VVG vietos plėtros strategijos stebėseną atsakinga Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupė. Naujosios Akmenės miesto vietos veiklos grupės pirmininkas koordinuoja ir užtikrina, kad tokia stebėseną būtų vykdoma, pagal šioje strategijos dalyje įvardintą tvarką.

Vietos plėtros strategijos stebėseną bus vykdoma visus kalendorinius metus. Rengiant metines ir galutinę ataskaitą už praėjusius metus bus fiksuojama įgyvendinimo pažanga ir problemos, todėl nuolat bus kaupiama ir sisteminama informacija apie atrinktus finansuoti ir įgyvendintus projektus, planuotas ir pasiektas rezultato ir produkto rodiklių reikšmes. Bus organizuojami susitikimai su pareiškėjais bei lankomasi projektų įgyvendinimo vietose.

Metinių ir galutinės ataskaitos rezultatų ir rodiklių viešinimas vyks ne rečiau kaip kartą metuose, skelbiant informaciją Naujosios Akmenės miesto VVG interneto svetainėje: <http://www.naujosiosakmenesvvg.lt/> bei Akmenės rajono savivaldybės interneto svetainėje: <https://www.akmene.lt/asociacijai/miesto-vvg/141> .

Siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašą kartu su vietos plėtros projektiniais pasiūlymais dėl vietos plėtros projekto įgyvendinimo, Naujosios Akmenės miesto VVG pateikia LR Vidaus reikalų ministerijai Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais.

Siekiant užtikrinti, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, vietos projekto vykdytojas ne vėliau kaip iki einamųjų metų vasario 1 d. parengia ir Naujosios Akmenės miesto VVG pateikia vietos projekto „Metinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą“ už praėjusius kalendorinius metus. Metinės vietos projektų įgyvendinimo ataskaitos formą tvirtina Naujosios Akmenės miesto VVG visuotinis narių susirinkimas. Naujosios Akmenės miesto VVG, apibendrinus gautas vietos projektų vykdytojų metines ataskaitas, kurios teikiamos Taisyklėse numatyta tvarka ir terminais. Metinė ataskaita skelbiama Naujosios Akmenės miesto VVG interneto svetainėje (jeigu miesto VVG tokią turi) ir (arba) Akmenės rajono savivaldybės interneto svetainėje. Informacija apie baigtus įgyvendinti projektus. Vietos projekto vykdytojas, baigęs įgyvendinti vietos projektą per 30 kalendorinių dienų po projekto pabaigos Naujosios Akmenės miesto VVG pateikia „Galutinę vietos projekto įgyvendinimo ataskaitą“.

Galutinės vietos projektų įgyvendinimo ataskaitos formą tvirtina Naujosios Akmenės miesto VVG visuotinis narių susirinkimas. Naujosios Akmenės miesto VVG, baigusi įgyvendinti paskutinį vietos plėtros strategijos veiksmą, numatytą vietos plėtros strategijos finansiniame plane, parengia ir ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos LR Vidaus reikalų ministerijai pateikia galutinę Naujosios Akmenės miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ataskaitą pagal vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytą formą. Galutinė ataskaita skelbiama Naujosios Akmenės miesto VVG interneto svetainėje (jeigu miesto VVG tokią turi) ir (arba) Akmenės rajono savivaldybės interneto svetainėje.

6.4. VPS PAKEITIMŲ INICIJAVIMO TVARKA

Esant poreikiui Naujosios Akmenės miesto VVG ir Ministerija gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą (-us). Vietos plėtros strategijos inicijavimo procedūrą ir pakeitimus tvirtina visuotinis VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas

yra suteikęs šią teisę. Atliekant Strategijos pakeitimus ir tvirtinimo procedūras privaloma užtikrinti Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse nustatytus reikalavimus. Visi Strategijos planuojami pakeitimai turi būti raštu suderinti su LR Vidaus reikalų ministerija.

7. PRIEDAI

Eil. Nr.	Priedo pavadinimas
1.	Šiaulių regiono plėtros tarybos išvada
2.	Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimai
3.	Lėšų poreikio pagrindimas veiksams įgyvendinti
4.	Naujosios Akmenės miesto VVG gyventojų poreikių tyrimo rezultatų santrauka
5.	Viešinimo informacija
6.	Viešų susitikimų dalyvių sąrašai
7.	Statistiniai duomenys
8.	Pareiškėjo vadovo (arba administracijos vadovo) gyvenimo aprašymas, kuriame pateikiame informacija kaip pareiškėjo vadovas turi patirties rengiant ir įgyvendinant strateginio planavimo dokumentus, susijusius su ES struktūrinių fondų ar kitos finansinės paramos valdymu ir panaudojimu.
9.	Pareiškėjo vadovo aukštojo mokslo diplomo kopija
10.	Pareiškėjo sprendimo, kuriuo išrinktas pareiškėjo vadovas, sudarytas pareiškėjo kolegialus valdymo organas, bei dokumentų, patvirtinančių pareiškėjo narius, delegavusius kolegialaus valdymo organo nariais išrinktus (paskirtus) asmenis, kopijos
11.	Naujosios Akmenės miesto VVG įstatai
12.	Visuotinio narių susirinkimo protokolas su priedais (dėl strategijos tvirtinimo)